

Fundacja na rzecz
Nauki Polskiej

Ewaluacja programu START. Wnioski z badania ankietowego stypendystów programu z 2022 r.

**Dorota Juszczyk
Marta Łazarowicz-Kowalik**

Wrzesień 2023

Spis treści

Metodologia badania	3
Respondenci	3
Wyniki badania	4
Opinie respondentów na temat stypendium START	4
Kontynuacja pracy naukowo-badawczej	9
Różnice według dziedziny nauki	12
Stypendium START na tle pozostałej oferty stypendialnej	21
Podsumowanie	24

START to stypendium roczne przeznaczone dla młodych naukowców na początku kariery naukowej, a celem jego, poza wyróżnieniem i docenieniem osiągnięć młodych badaczy w ich dziedzinie badań, jest także zachęcenie ich do pełnego poświęcenia się pracy badawczej. Celem przeprowadzonej ankiety było zbadanie wpływu stypendium na rozwój kariery stypendystów.

Metodologia badania

W 2022 r. 673 kandydatów ubiegało się o przyznanie stypendium START, a stypendia przyznano 100 kandydatom. Stypendium START dla laureatów edycji 2022, było wypłacane od lipca 2022 do czerwca 2023. Ankieta została przeprowadzona po zakończeniu okresu stypendialnego, we wrześniu 2023. Do wzięcia udziału w ankiecie zaproszono wszystkich laureatów stypendium START edycji 2022.

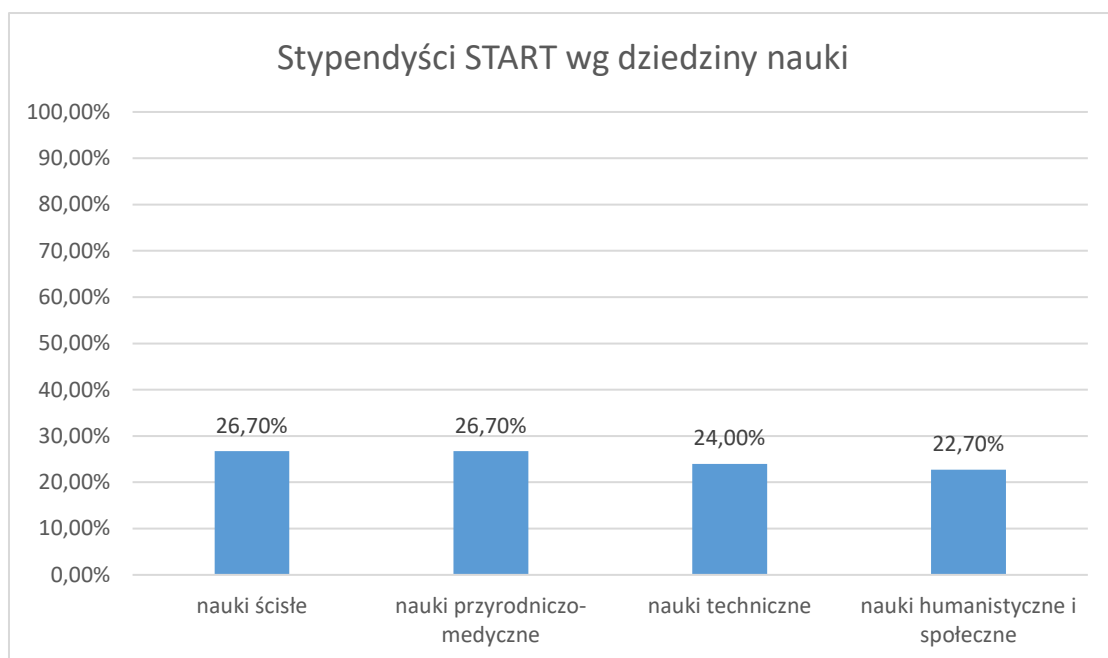
Ankieta miała formę kwestionariusza internetowego, a odpowiedzi udzielone przez respondentów były anonimowe. Została rozesłana do stypendystów 4 września 2023, a zbieranie danych trwało do 20 września. Każdy ze stypendystów otrzymał jedno zaproszenie do wzięcia udziału w ankiecie i dwa przypomnienia z prośbą o wypełnienie ankiety.

Pytania zawarte w ankiecie dotyczyły różnych aspektów programu START takich jak przejrzystość zasad konkursu czy atrakcyjność finansowa stypendium i ocena efektów programu START (np. czy otrzymanie stypendium zwiększyło poczucie stabilności zawodowej i czy zwiększyło satysfakcję z prowadzonych badań). Badani zostali zapytani również o to, czy ubiegali się o inne stypendia/granty dedykowane młodym naukowcom, a jeśli tak, to czy udało im się to finansowanie uzyskać. Następnie laureaci programu START poproszeni zostali o ocenę programu START na tle pozostałej oferty stypendialnej dostępnej dla młodych naukowców. Pytania w ankiecie poruszały również kwestie kontynuacji pracy badawczej, a w przypadku rezygnacji z pracy badawczej, ewentualnych przyczyn tej decyzji. Ankietowani zostali także zapytani, czy korzystali z możliwości wyjazdu studyjnego w ramach programu START, a jeśli tak, to o ocenę przydatności takiego wyjazdu dla rozwoju kariery naukowej. Kolejne pytania dotyczyły oceny wyboru kariery naukowej oraz obecnej sytuacji naukowej i dalszych planów zawodowych stypendystów.

Respondenci

Do wzięcia udziału w ankiecie zaproszono wszystkich stypendystów, którym przyznano stypendium START w 2022 roku (100 osób). 75 osób wzięło udział w ankiecie, co oznacza 75% zwrotu ankiet. Respondenci w niemal równym stopniu reprezentowali nauki ścisłe (26,7%), nauki przyrodniczo-medyczne (26,7%), nauki techniczne (24%) i nauki humanistyczne i społeczne (22,7%). Wśród respondentów najwięcej było osób ze stopniem naukowym doktora (n=64, 85,3%). Pośród pozostałych 11 osób, 10 osób (13,3%) ma obecnie tytuł magistra lub równorzędny, a jedna tytuł doktora habilitowanego.

Nieco ponad połowę respondentów stanowili mężczyźni (53,3%). Najmłodszy stypendysta ma 25 lat, najstarszy - 34 lata. Średnia wieku respondentów wynosi 31,1 lat.

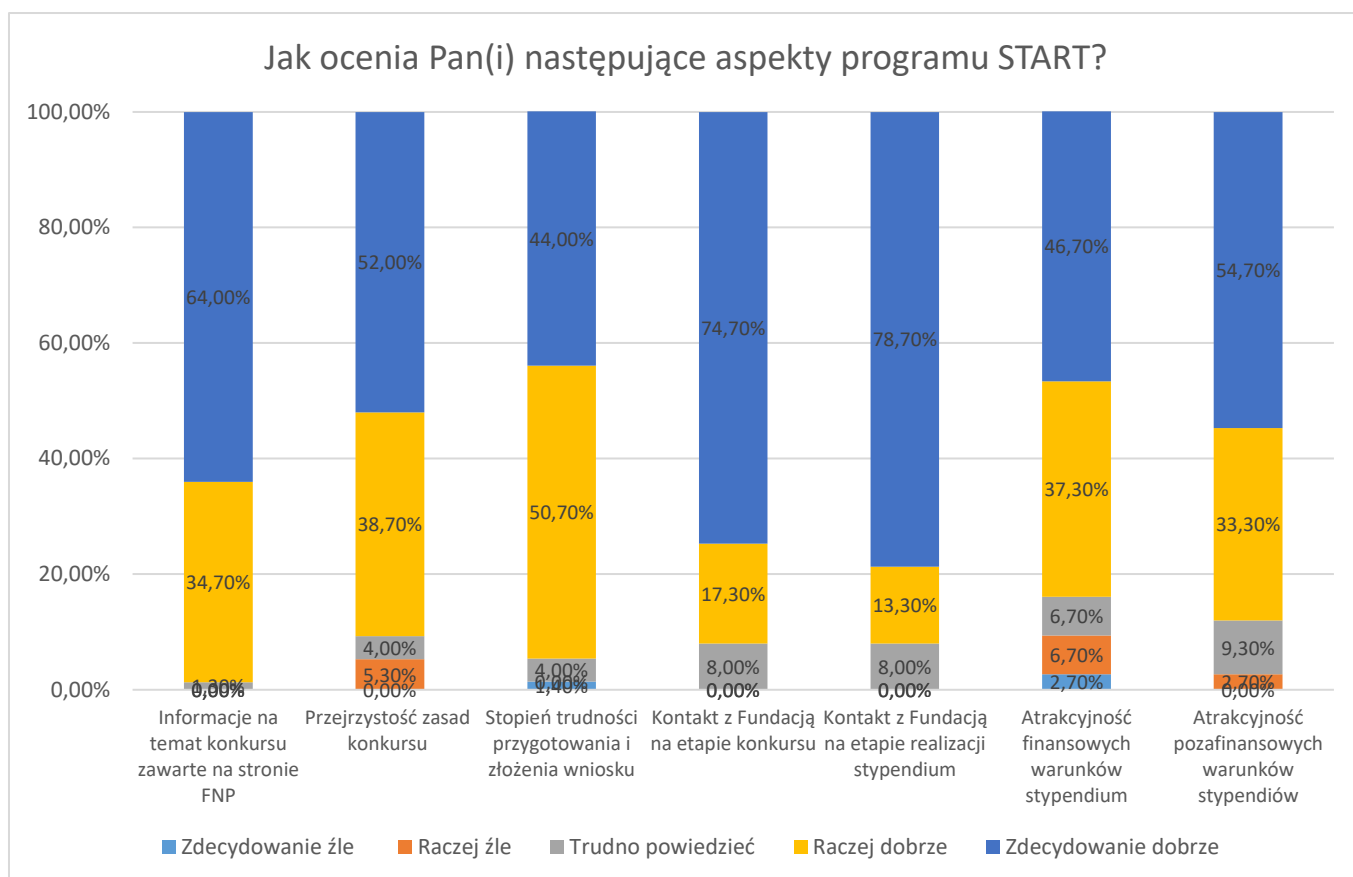

Wyniki badania

Opinie respondentów na temat stypendium START

Na początku ankiety badani zostali poproszeni o ocenę siedmiu różnych aspektów stypendium START: informacji na temat konkursu zawartych na stronie FNP (w tym ich przydatności przy wypełnianiu wniosku); przejrzystości zasad konkursu (w tym oceny wniosków); stopnia trudności przygotowania i złożenia wniosku; kontaktu z Fundacją na etapie konkursu; kontaktu z Fundacją na etapie realizacji stypendium; atrakcyjności finansowych aspektów stypendium i atrakcyjności pozafinansowych warunków stypendium (np. wymiar obowiązków sprawozdawczych, możliwości promocji). Wszystkie siedem aspektów uzyskało od zdecydowanej większości respondentów najwyższą ocenę (tj. *zdecydowanie dobrze*). Jedynie w przypadku stopnia trudności przygotowania i złożenia wniosku oceny *raczej dobre* (50,7%) nieco przeważały nad ocenami *zdecydowanie dobrymi* (44,0%).

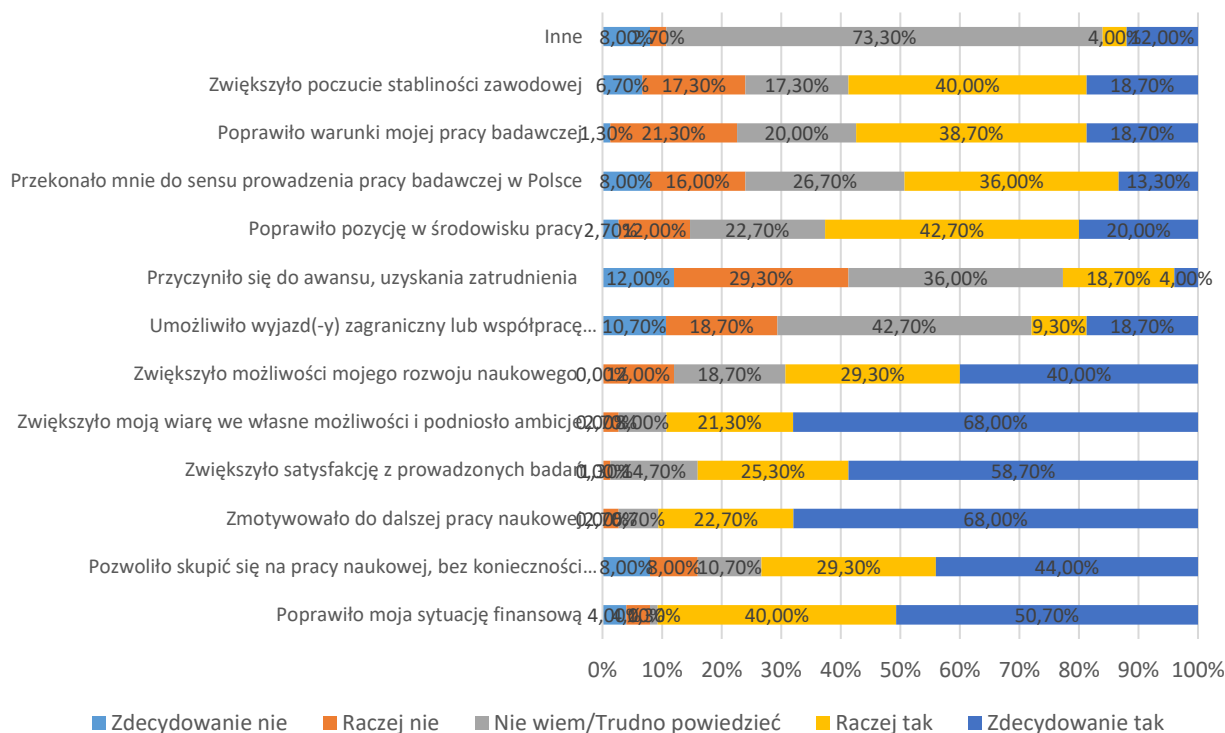
Trzy z siedmiu badanych w tym pytaniu aspektów programu START otrzymały wyłącznie pozytywne oceny (informacje na temat konkursu zawarte na stronie FNP, kontakt z Fundacją na etapie konkursu i kontakt z Fundacją na etapie realizacji stypendium). Również w przypadku pozostałych aspektów przeważały oceny pozytywne. Najniższe oceny, choć nadal wysokie, otrzymała atrakcyjność finansowa stypendium - 9,4% respondentów oceniło ją *zdecydowanie źle* lub *raczej źle*, 6,7% nie miało na ten temat zdania, a 84% *raczej dobrze* lub *zdecydowanie dobrze*. Oceny te wypadają gorzej niż w badaniu dotyczącym stypendystów z 2021 r. Wśród stypendystów START z 2021, tylko jeden stypendysta z 74 ankietowanych ocenił finansowe aspekty programu *raczej źle* (nikt nie udzielił odpowiedzi *zdecydowanie źle*), a wśród stypendystów z 2022, siedmiu z 75 oceniło *zdecydowanie źle* lub *raczej źle*.

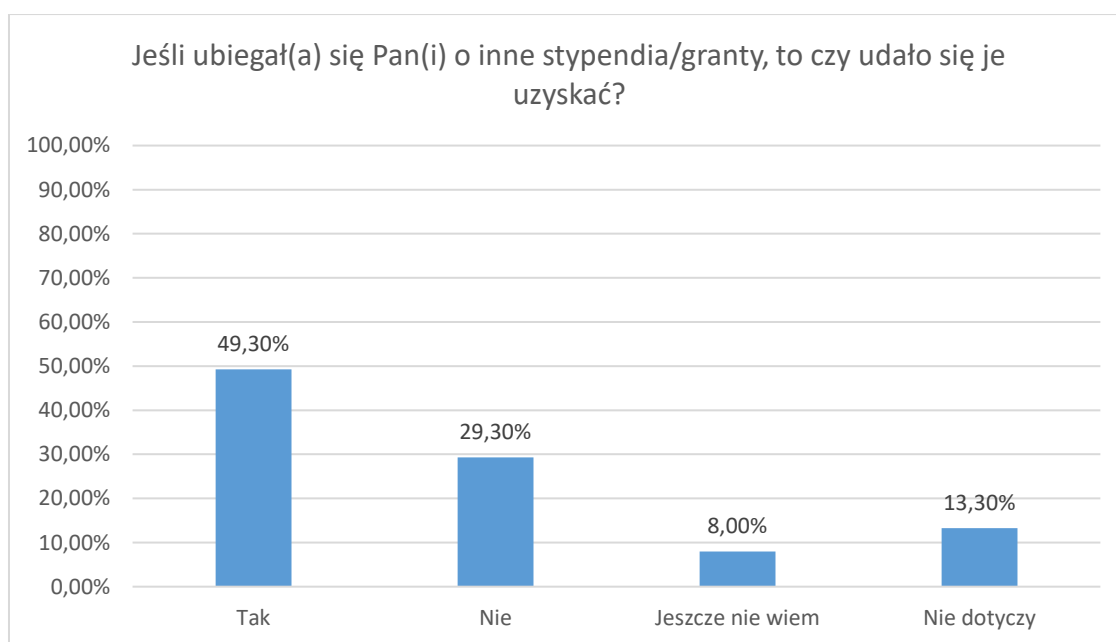
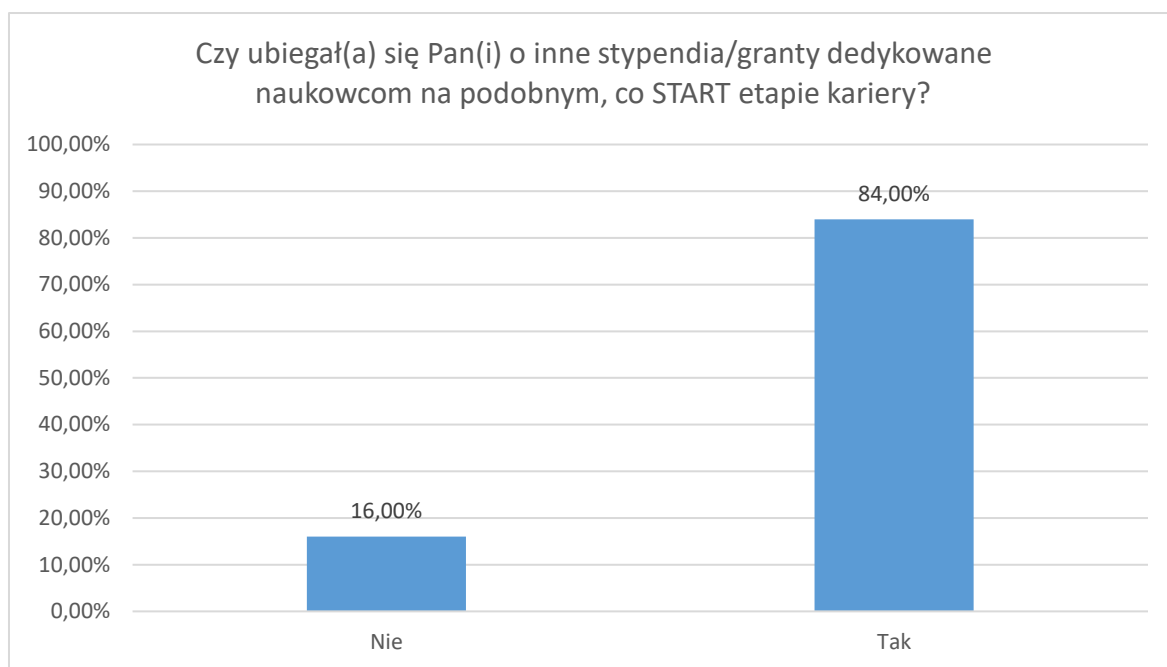
W kolejnym pytaniu ankietowani zapytani zostali o efekty otrzymania stypendium START. Respondenci byli najbardziej zgodni co do czterech efektów programu. 90,7% uważa, że otrzymanie stypendium START *raczej* lub *zdecydowanie* poprawiło ich sytuację finansową. Podobnie, 90,7% zgodziło się ze stwierdzeniem, że otrzymanie stypendium zmotywowało ich do dalszej pracy naukowej. 89,3% *zdecydowanie* lub *raczej* zgodziło się ze stwierdzeniem, że otrzymanie stypendium zwiększyło wiarę w ich własne możliwości i podniosło ambicje zawodowe, a 84% że zwiększyło satysfakcję z prowadzonych badań.

Respondenci byli mniej zgodni co do innych efektów stypendium START. Nieco ponad połowa uważa, że stypendium pozytywnie wpłynęło na ich poczucie stabilności zawodowej (58,7%) czy poprawę warunków pracy badawczej (57,4%). Mniej więcej połowa badanych zgodziła się, że jednym z efektów stypendium był wzrost przekonania co do sensu prowadzenia pracy badawczej w Polsce (49,3% *raczej tak* lub *zdecydowanie tak*). Około jednej czwartej respondentów nie miało na ten temat zdania, a pozostali respondenci (24%) *zdecydowanie* lub *raczej* nie zgodzili się z tym stwierdzeniem. Najmniej osób pozytywnie oceniło wpływ udziału w programie START na możliwość wyjazdu zagranicznego (28% *raczej tak* lub *zdecydowanie tak*) i wpływ stypendium na uzyskanie zatrudnienia lub awansu (22,7% *raczej tak* lub *zdecydowanie tak*). Również najwięcej respondentów miało trudności z odpowiedzią na te dwa pytania – dotyczące wpływu otrzymania stypendium na możliwość wyjazdu zagranicznego lub podjęcia współpracy międzynarodowej (42,7 % *nie wiem/trudno powiedzieć*) i wpływu stypendium na otrzymanie awansu lub uzyskania zatrudnienia (36% *nie wiem/trudno powiedzieć*). Być może wynika to z faktu, że niewielu stypendystów w ciągu relatywnie krótkiego trwania stypendium (12 miesięcy), starało się o staż zagraniczny lub uzyskanie nowego zatrudnienia.

Proszę wskazać, co dało Panu(i) stypendium START

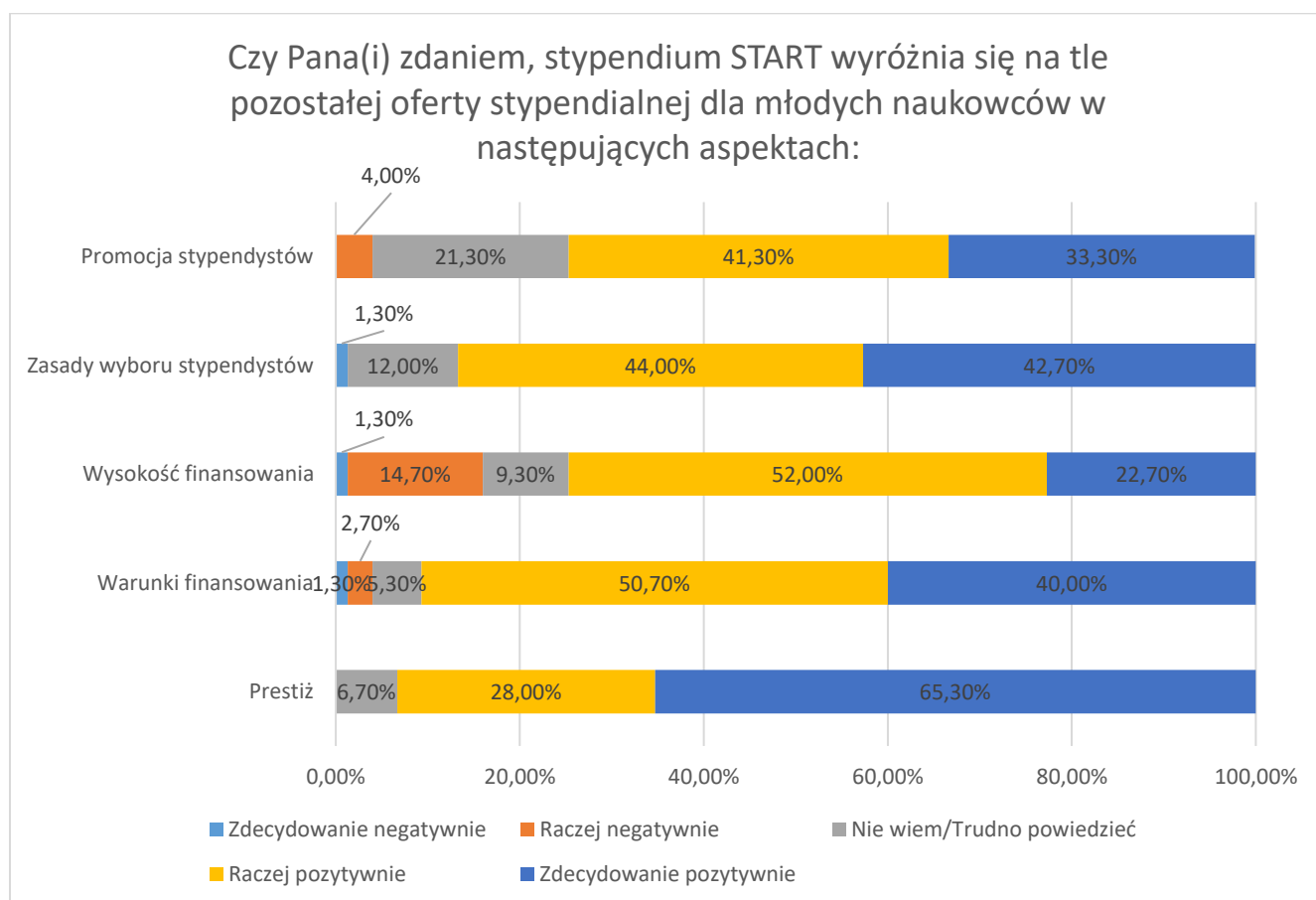
Większość stypendystów (84%) starała się o inne stypendia/granty dedykowane naukowcom na podobnym, co START etapie kariery, a spośród osób, które występowały o środki z innych źródeł (n=63), nieco ponad połowa (57,1%), finasowanie to uzyskała. Pośród laureatów programu START, którzy wzięli udział w podobnej ankiecie rok wcześniej, odsetek osób, które ubiegały się o granty/stypendia był niemal o 10% niższy (75,7%).

W kolejnym pytaniu stypendyści poproszeni zostali o porównanie stypendium START z pozostałą ofertą stypendialną, która dostępna jest dla młodych naukowców na podobnym etapie kariery. Co ważne, o tę ocenę zostali zapytani wszyscy stypendyści programu START, a nie tylko te osoby, które ubiegały się o inne stypendia/granty. W ocenie badanych, stypendium START wyróżnia się spośród innych stypendiów/grantów prestiżem - z tym stwierdzeniem zdecydowanie zgodziło się 65,3% respondentów, a 28% raczej się zgodziło. Żadna z osób ankietowanych nie stwierdziła, że stypendium START wypada gorzej pod względem prestiżu w porównaniu z innymi stypendiami. Również warunki finansowania korzystnie, zdaniem większości respondentów, wyróżniają START spośród pozostałych

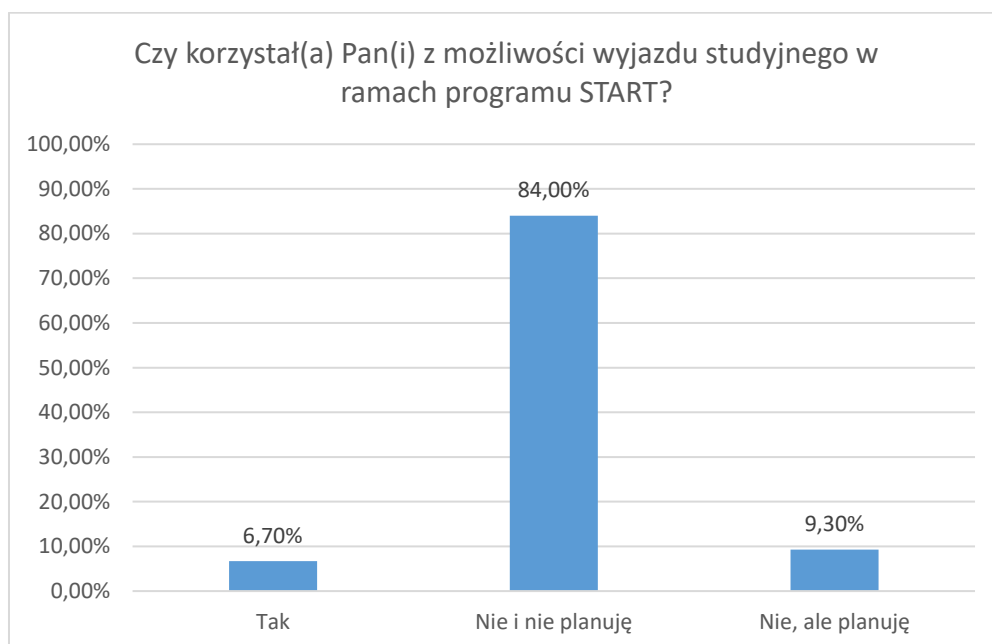
stypendiów/grantów (90,7% raczej pozytywnie lub zdecydowanie pozytywnie). Być może wynika to z faktu, że stypendium można przeznaczyć na dowolny cel i stypendyści nie muszą rozliczać otrzymanego stypendium. Niemal równie korzystnie wypada START w porównaniu z innymi dostępnymi stypendiami/grantami pod względem zasad wyboru stypendystów (86,7% raczej pozytywnie lub zdecydowanie pozytywnie). W komentarzach osoby ankietowane podkreślały, że stypendia przyznawane są w taki sposób, że „nie są brane pod uwagę „suche” osiągnięcia, a historia swojego osiągnięcia, którą potencjalny Stypendysta się dzieli” oraz że „zasięganie opinii ekspertów zamiast sztywnego polegania na punktacji czasopism”.

Promocja stypendystów i wysokość finansowania w nieco mniejszym stopniu wyróżnia START, chociaż nadal zdaniem większości stypendystów, stanowią zdecydowany atut programu FNP na tle innych stypendiów. Trzy czwarte respondentów (74,7%) uważa, że stypendium START wyróżnia się na tle innych stypendiów pod względem oferty stypendialnej i pod względem wysokości finansowania. Jest to ocena nieco gorsza niż w zeszłym roku, kiedy 81,1% stypendystów uważało stypendium za atrakcyjne pod tym względem w porównaniu z innymi stypendiami. Być może wynika to częściowo z obecnej sytuacji gospodarczej Polski, co podsumowała jeden ze stypendystów w komentarzu „Inflacja niestety sprawiła, że wysokość stypendium w odczuciu rzeczywistym jest niższa.”

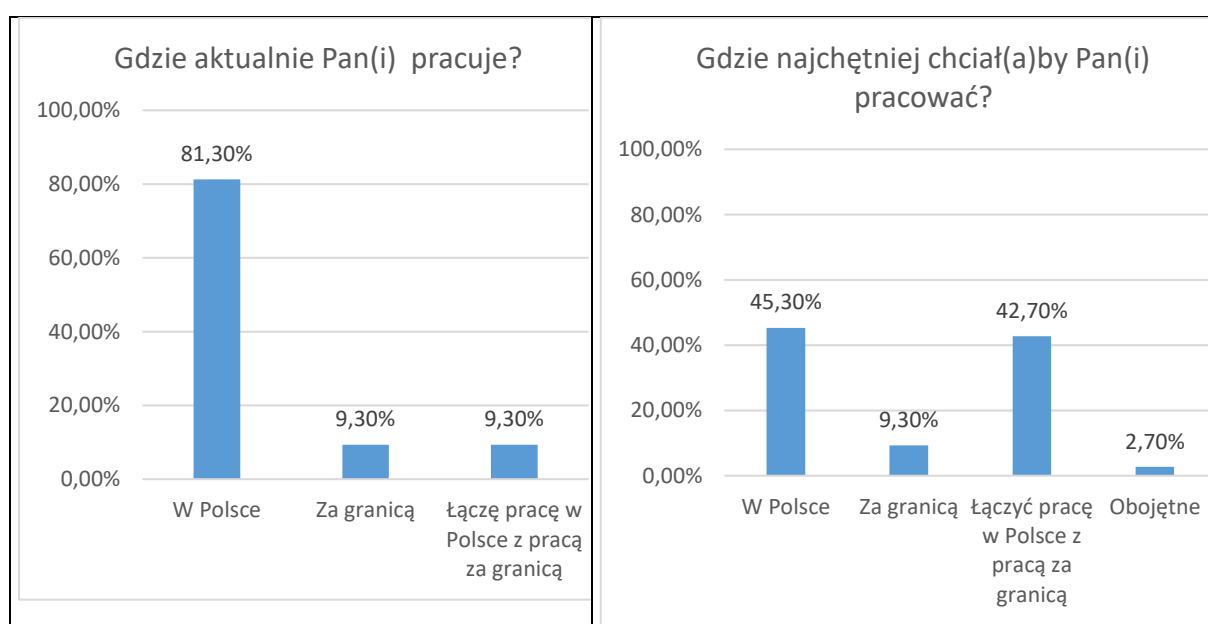
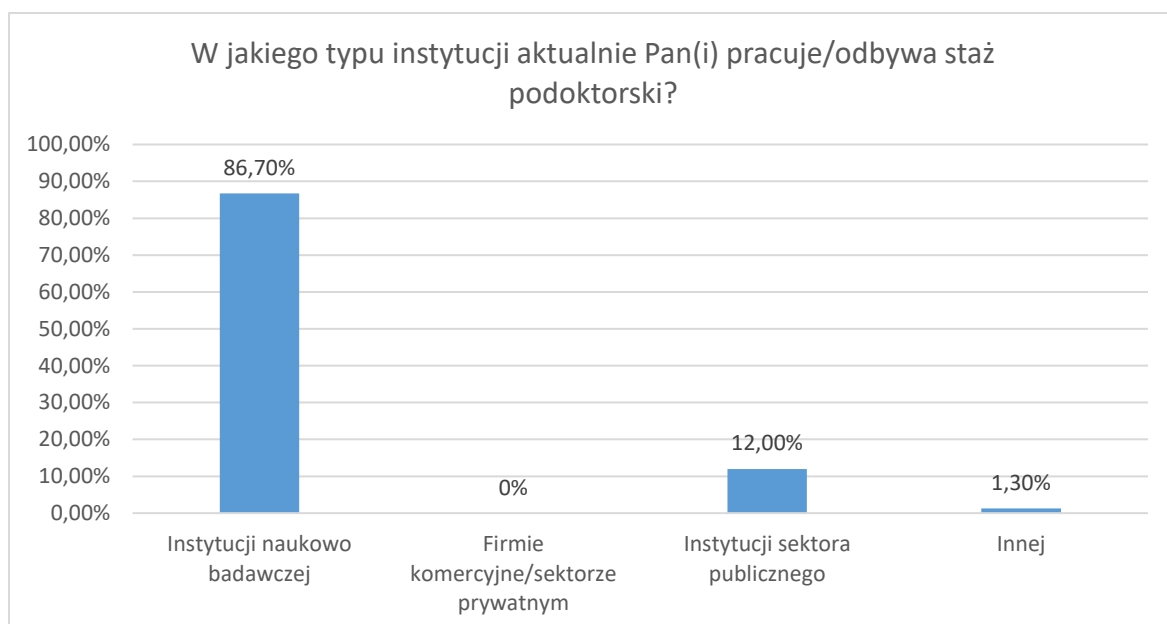
Jedynie 5 laureatów (6,7%) ubiegało się o możliwość wyjazdu studyjnego, a 7 (9,3%) planuje się ubiegać. Osoby, które ubiegały się o taki wyjazd zostały zapytane w pytaniu otwartym o przydatność

tego wyjazdu. Respondenci podkreślali przede wszystkim możliwość nawiązania kontaktów, współpracy oraz prowadzenia badań w światowej klasy zagranicznych ośrodkach badawczych, którą daje taki wyjazd („Nawiązanie wartościowych kontaktów i podjęcie współpracy, których nie udało by się w inny sposób nawiązać i podjąć”; „nawiązanie kontaktu z zagraniczną jednostką naukową, możliwość przyszłej współpracy”; „możliwość pracy w jednym z najlepszych ośrodków naukowych na świecie, nauka nowych technik, uczestnictwo w wykładach, seminariach, współpraca, która zaowocowała wspólnym manuskrytem”).

Kontynuacja pracy naukowo-badawczej

Jednym z celów przyznania stypendium START jest zachęcenie młodych, wybitnych naukowców do poświęcenia się karierze badawczej. Wśród przebadanych młodych naukowców w tej próbie, wszyscy kontynuują pracę badawczą i większość z nich (86,7%) pracuje aktualnie w instytucji naukowo-badawczej na terenie Polski (81,3%).

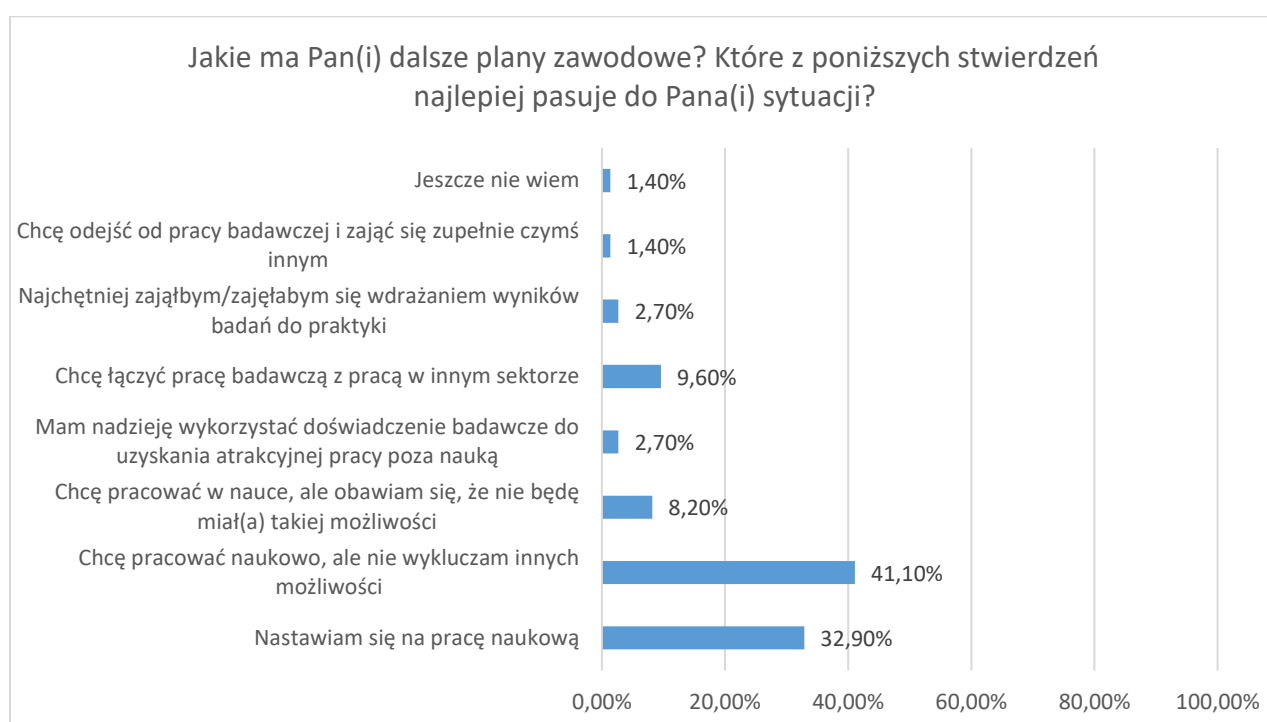

Zapytani o dalsze plany zawodowe, respondenci w zdecydowanej większości wiążą je z nauką (92%). Co trzeci badany (32,0%) nastawia się wyłącznie na pracę naukową. Około 40% nastawia się na pracę naukową, ale nie wyklucza innych możliwości. 8,0% chciałoby nadal pracować naukowo, ale obawia się, że nie będzie mieć takiej możliwości, a 9,3% chciałaby łączyć pracę badawczą z pracą w sektorze niezwiązanym z nauką. 2,7% respondentów ma nadzieję, że dzięki zdobytemu doświadczeniu badawczemu uzyska atrakcyjną pracę poza nauką, a kolejne 2,7% zajęłoby się wdrażaniem wyników badań do praktyki. Tylko jedna osoba (1,3%) zgodziła się ze stwierdzeniem „*Chcę odejść od pracy badawczej i zająć się zupełnie czymś innym*”.

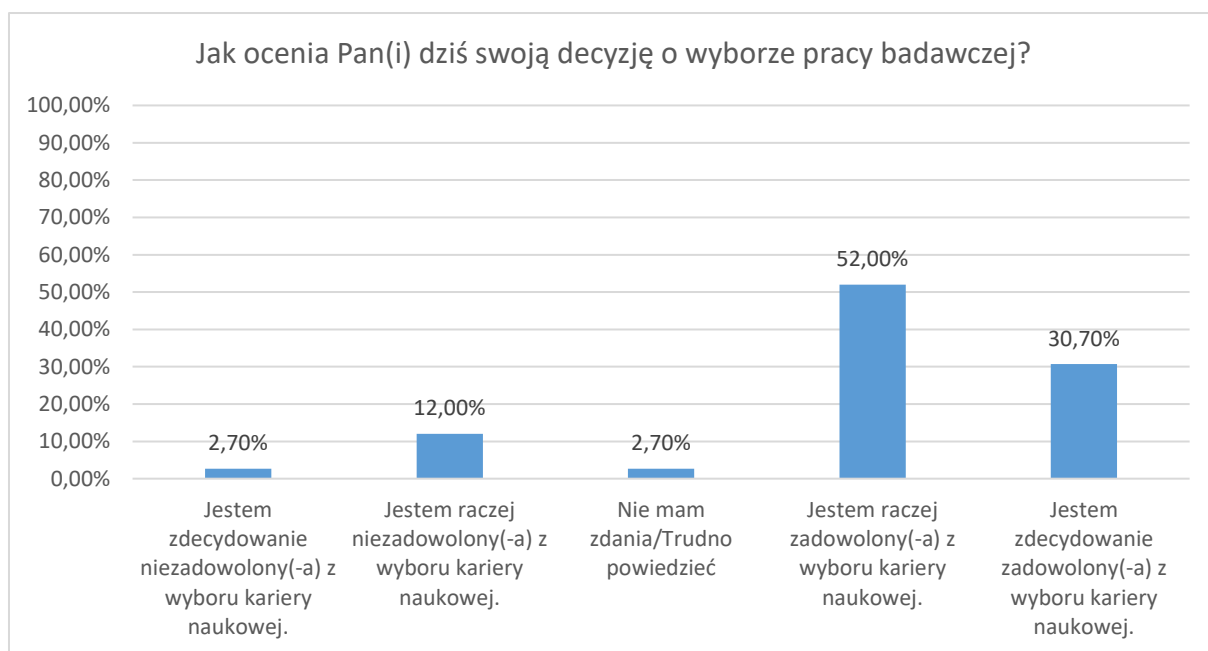
Porównując te wyniki z wynikami uzyskanymi w ankiecie przeprowadzonej wśród laureatów stypendium START z 2021, widać, że mniej osób myśli o rezygnacji z kariery badawczej. W 2022 o stypendium START starało się mniej kandydatów (673 w 2022 i 1052 w 2021), ale być może były to

osoby w większym stopniu przekonane o słuszności swojej decyzji dotyczącej przyszłej kariery akademickiej. Z drugiej jednak strony, wśród laureatów z 2022 nieznacznie więcej jest osób, które są niezadowolone z wyboru kariery naukowej.

Większość badanych (81,3%) pracuje obecnie w Polsce i z Polską badani wiążą też w zdecydowanej większości swoją przyszłość. 45,3% badanych najchętniej chciałoby pracować w Polsce, a kolejne 42,7% chciałoby łączyć pracę w Polsce z pracą za granicą. Niewiele osób (9,3%) chciałoby w przyszłości pracować za granicą. Wyniki te nieznacznie różnią się od wyników wśród stypendystów z 2021 roku. Podczas gdy w obu grupach około 80 procent pracowało w momencie badania w Polsce (w 2021 roku 84,7%), w obecnym badaniu mniej jest osób, które chciałyby pracować w Polsce (45,3% vs. 55,5%), więcej osób, które chciałyby pracować za granicą lub łączyć pracę w Polsce z pracą za granicą (52% vs 41,7%).

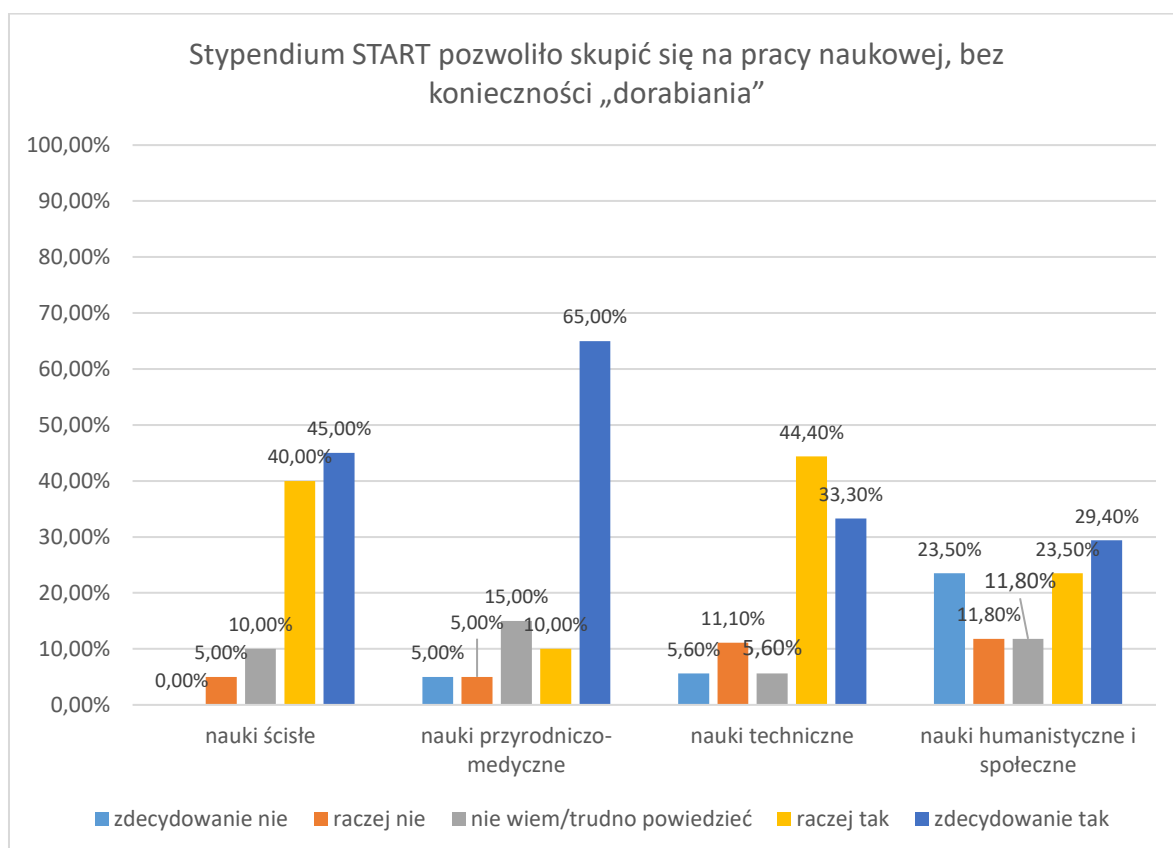
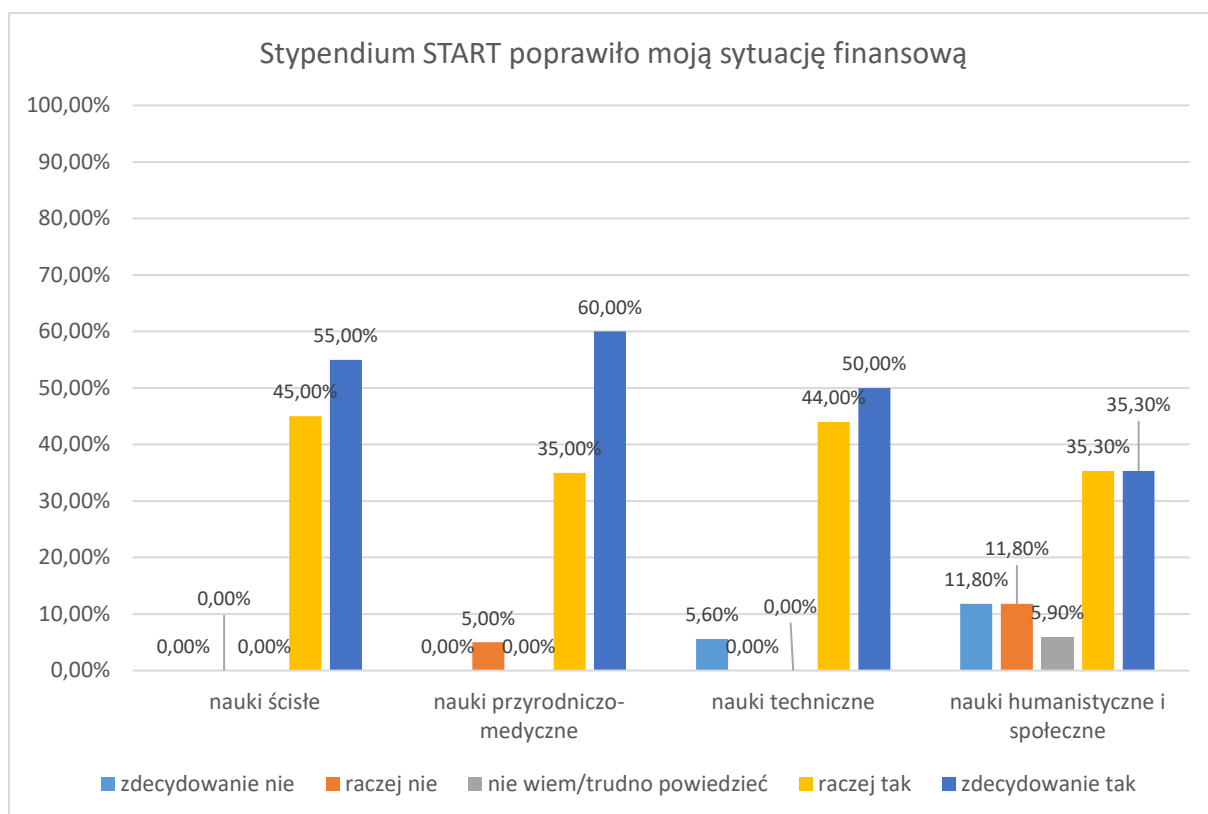
Zdecydowana większość respondentów wyraziła zadowolenie z wyboru kariery naukowo-badawczej: 30,7% jest z niego zdecydowanie zadowolonych, a kolejne 52% raczej zadowolonych, 15% jest raczej lub zdecydowanie niezadowolonych. Jest to wynik nieco gorszy niż wśród laureatów stypendium START z 2021, gdy mniej co dziesiąty respondent (9,4%) deklarował, że jest raczej lub zdecydowanie niezadowolony z wyboru kariery naukowej.

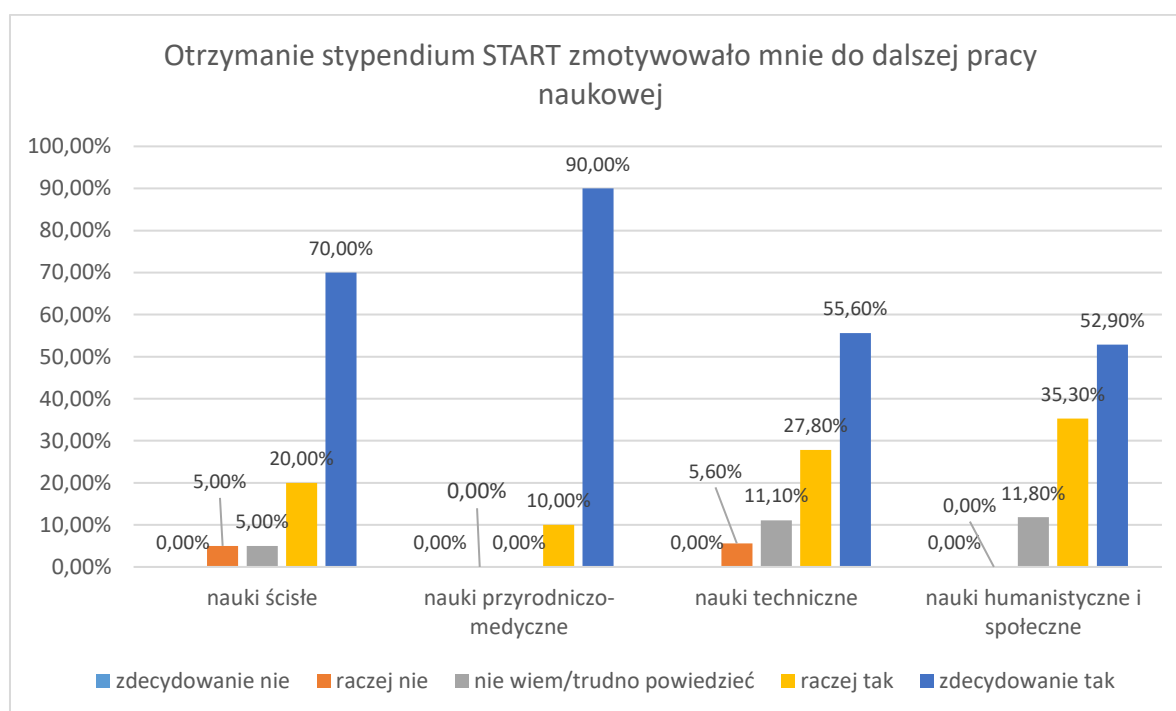
Różnice według dziedziny nauki

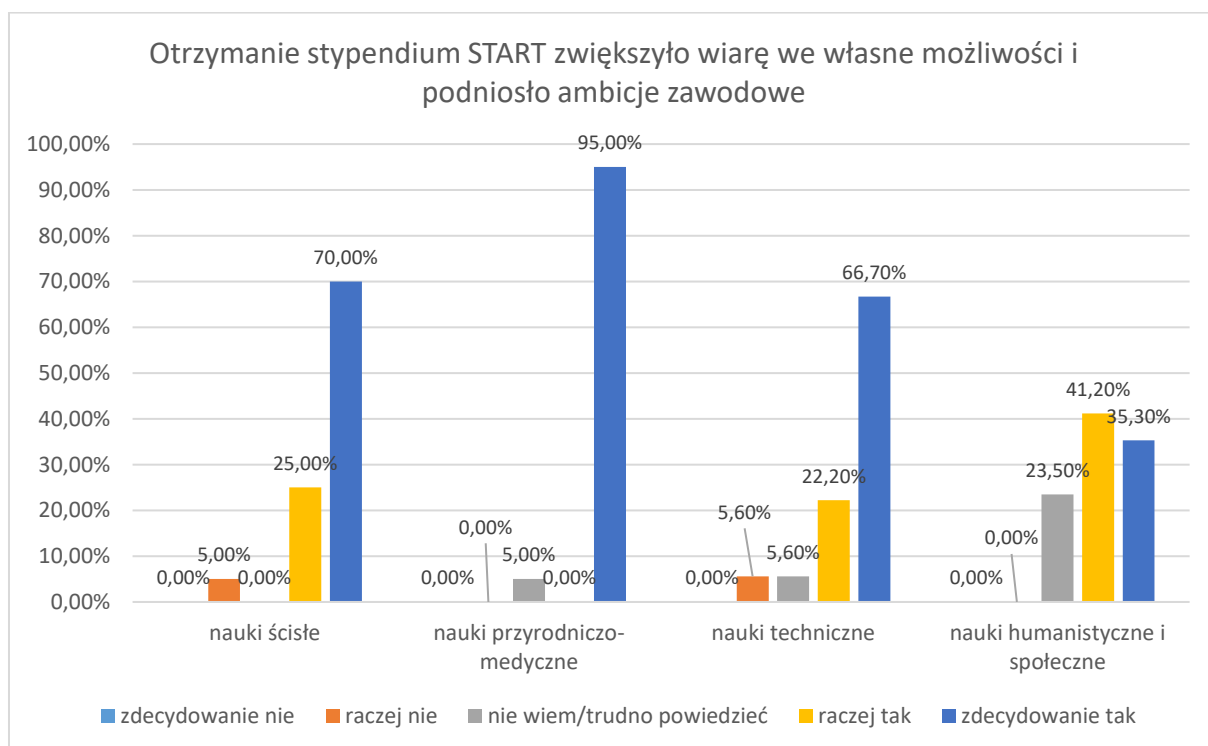
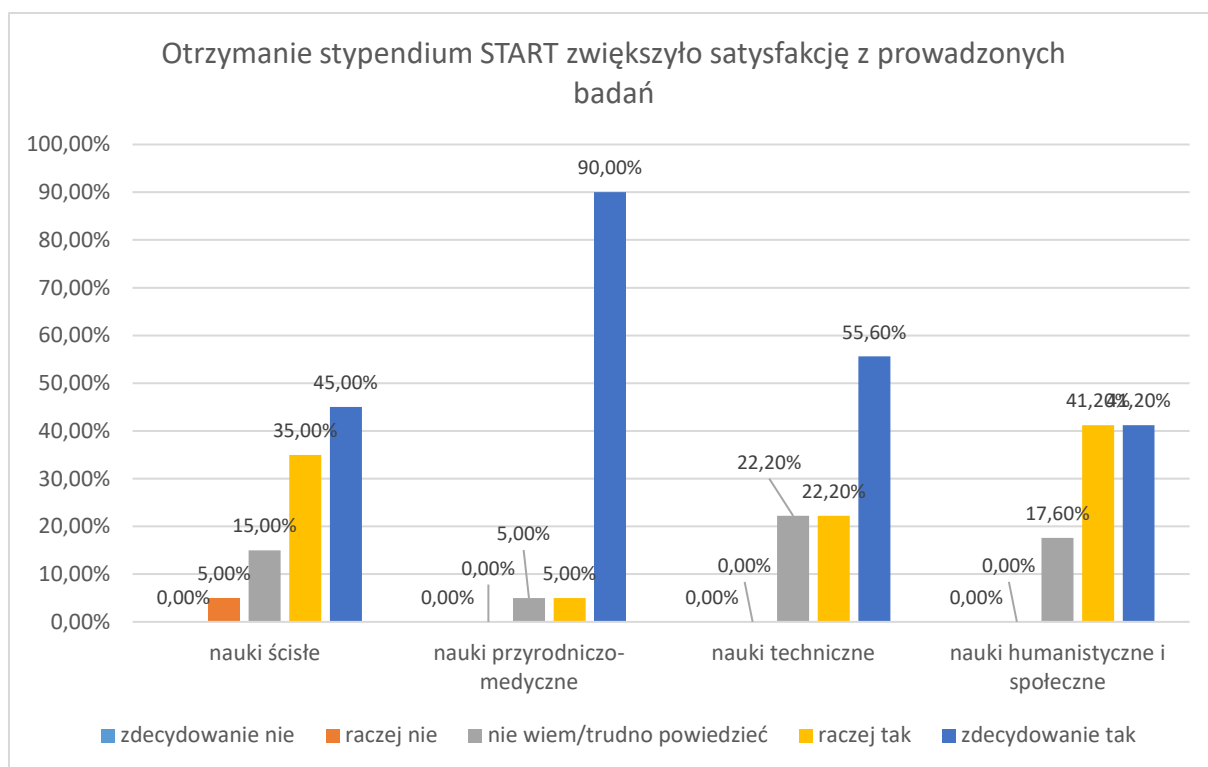
Stypendia START przyznawane są w kandydatom reprezentującym cztery dziedziny nauki: nauki humanistyczne i społeczne, przyrodniczo-medyczne, ścisłe oraz techniczne. Wykonaliśmy dodatkowe analizy, aby sprawdzić czy opinie respondentów na temat efektów otrzymania stypendium START różnią się ze względu na dziedzinę nauki, jaką reprezentują laureaci.

Finansowe efekty programu START zostały pozytywnie ocenione przez respondentów reprezentujących różne dziedziny nauk, ale młodzi naukowcy reprezentujący nauki humanistyczne i społeczne, ocenili to wsparcie niżej, choć nadal w większości pozytywnie. 100% laureatów reprezentujących nauki ścisłe, 95% reprezentujących nauki przyrodniczo-matematyczne i 94,4% reprezentujących nauki techniczne zgodziło się (raczej lub zdecydowanie) ze stwierdzeniem, że otrzymanie stypendium START poprawiło ich sytuację finansową. Jednak wśród osób reprezentujących nauki humanistyczne i społeczne, niemal co czwarty (23,6%) reprezentant tej dziedziny nauki stwierdził, że otrzymanie stypendium START raczej lub zdecydowanie **nie** poprawiło jego/jej sytuacji finansowej. Podobnie, zdecydowana większość osób reprezentujących nauki techniczne, nauki przyrodniczo-medyczne i nauki techniczne, zgodziła się, że otrzymanie stypendium pozwoliło skupić się na pracy naukowej bez konieczności dorabiania (odpowiednio 85%, 75% i 77,7%). Wśród nauk humanistycznych i społecznych, tylko nieco ponad połowa (52,8%) zgodziła się z tym stwierdzeniem.

Wpływ programu na szeroko rozumiany rozwój kariery naukowej, został wysoko oceniony przez osoby reprezentujące wszystkie cztery dziedziny nauk, ale szczególnie wysoko wśród naukowców reprezentujących nauki przyrodniczo-medyczne. Wszyscy respondenci w tej grupie zgodzili się, że otrzymanie stypendium START zmotywowało ich do dalszej pracy naukowej. Z tym stwierdzeniem zgodziło się 90% laureatów zajmujących się naukami ścisłymi, 83,4% reprezentujących nauki techniczne i 88,2% z nauk humanistycznych i społecznych. Podobnie, najwięcej laureatów reprezentujących nauki przyrodniczo-medyczne zgodziło się, że otrzymanie stypendium zwiększyło ich satysfakcję z prowadzonych badań (95%). Odsetek ten był niższy wśród reprezentantów nauk humanistycznych i społecznych (82,4%), ścisłych (80%) i technicznych (77,8%). Zdecydowana większość wśród laureatów, którzy w swojej pracy badawczej zajmują się naukami ścisłymi, naukami przyrodniczo – medycznymi i technicznymi zgodziła się, że otrzymanie stypendium START zwiększyło ich wiarę we własne możliwości i podniosło ambicje zawodowe (odpowiednio 95%, 95% i 88,9%). Odsetek ten był niższy wśród osób reprezentujących nauki humanistyczne i społeczne (76,5%).

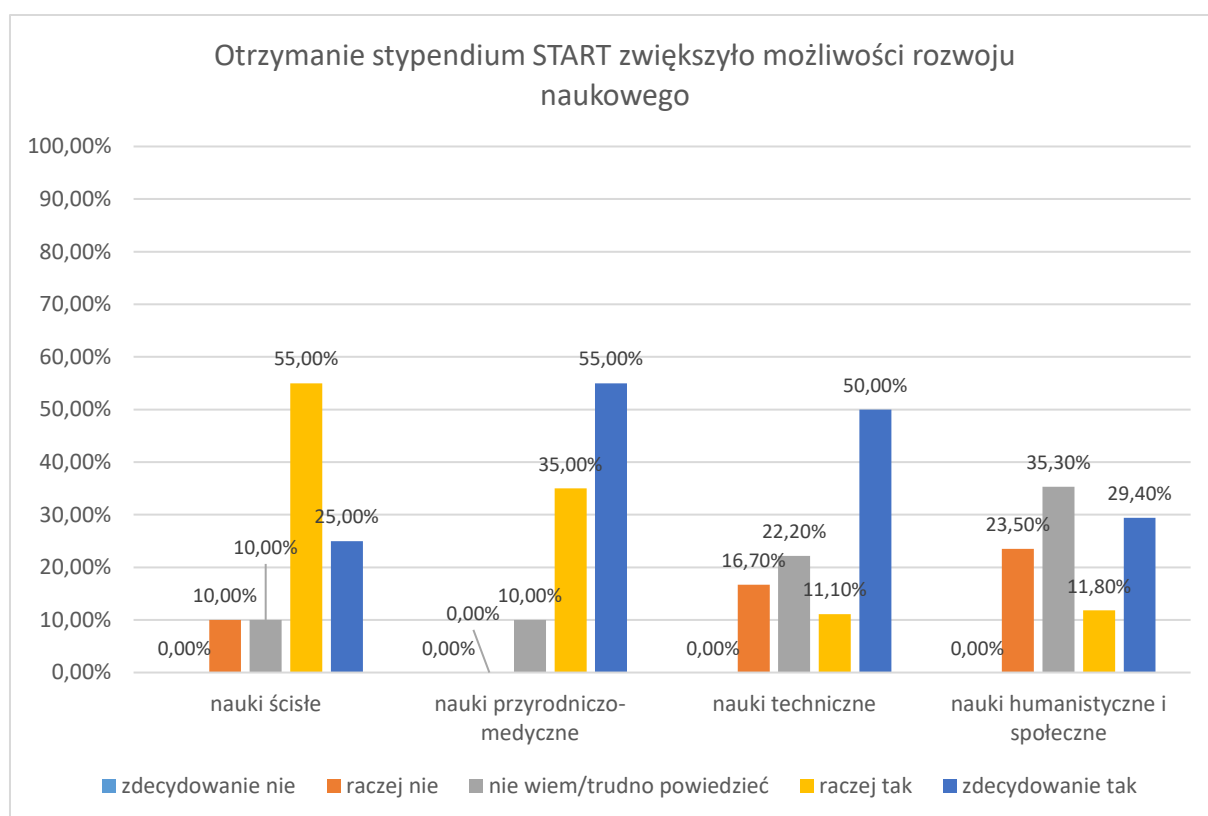

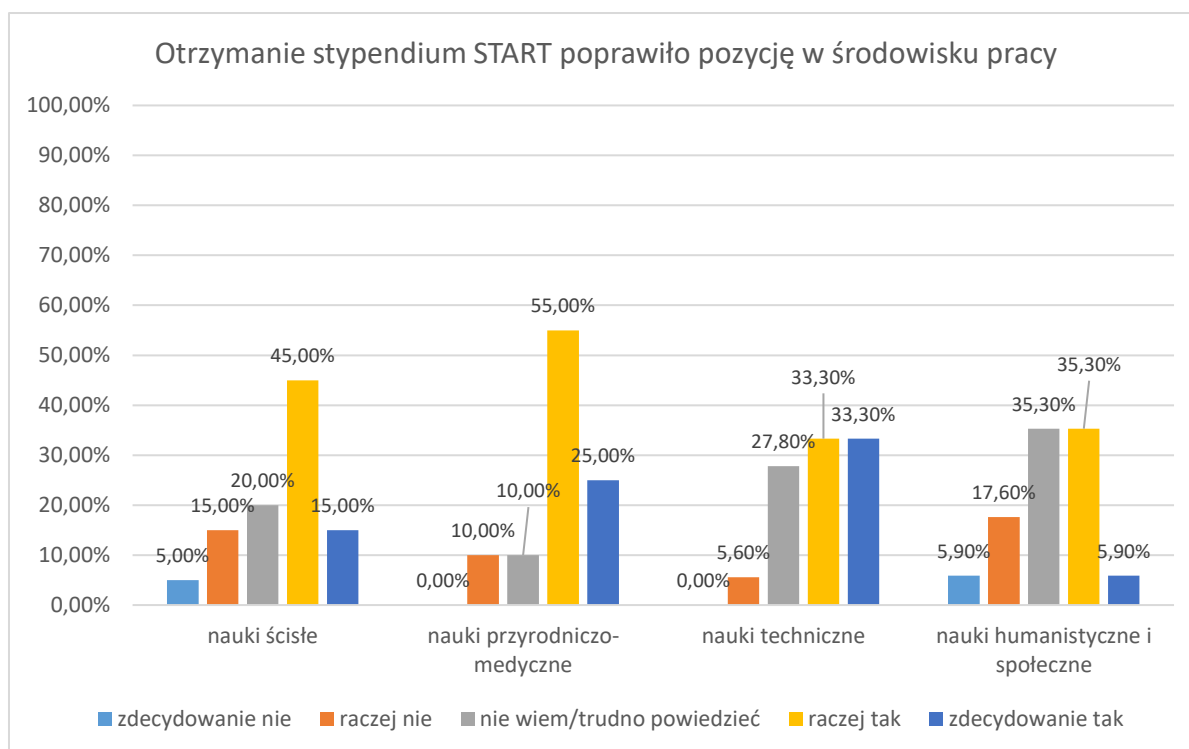

Opinie na temat wpływu programu START na rozwój naukowy i poprawę pozycji w środowisku pracy były bardziej podzielone. Ze stwierdzeniem, że stypendium START zwiększyło możliwości rozwoju naukowego w największym stopniu zgodzili się laureaci reprezentujący nauki przyrodniczo-medyczne (90% raczej tak lub zdecydowanie tak), następnie ścisłe (80% raczej tak lub zdecydowanie tak) i techniczne (61,1%). Jedynie połowa laureatów reprezentujących nauki humanistyczne i społeczne podziela tę opinię (51,2% raczej tak lub zdecydowanie tak). Podobnie, wpływ otrzymania stypendium

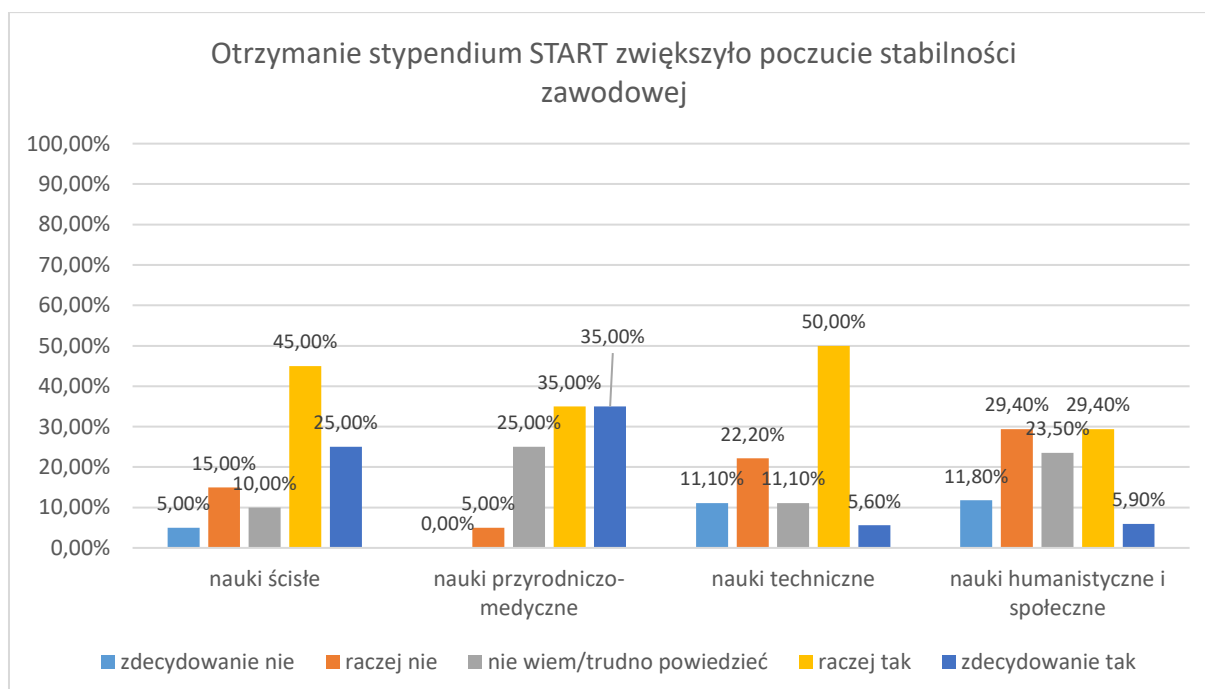
START na poprawę pozycji w środowisku pracy najwyżej ocenili reprezentanci nauk przyrodniczo-medycznych (80% raczej lub zdecydowanie tak), następnie technicznych (66,6% raczej lub zdecydowanie tak) i ścisłych (60% raczej lub zdecydowanie tak). Mniej niż 50% wśród osób zajmujących się dziedzinami humanistycznymi i społecznymi zgodziła się z tym stwierdzeniem.

Różnice w ocenie wpływu programu START na możliwości rozwoju naukowego i poprawę sytuacji w środowisku pracy są wyraźne i mogą wynikać z niższej rozpoznawalności stypendium START w dziedzinach humanistycznych i społecznych. Może to również wynikać z przekonania młodych naukowców o braku adekwatnego systemowego wsparcia dla badań i badaczy reprezentujących nauki społeczne i humanistyczne, które umożliwiłoby „kapitalizację” stypendium START.

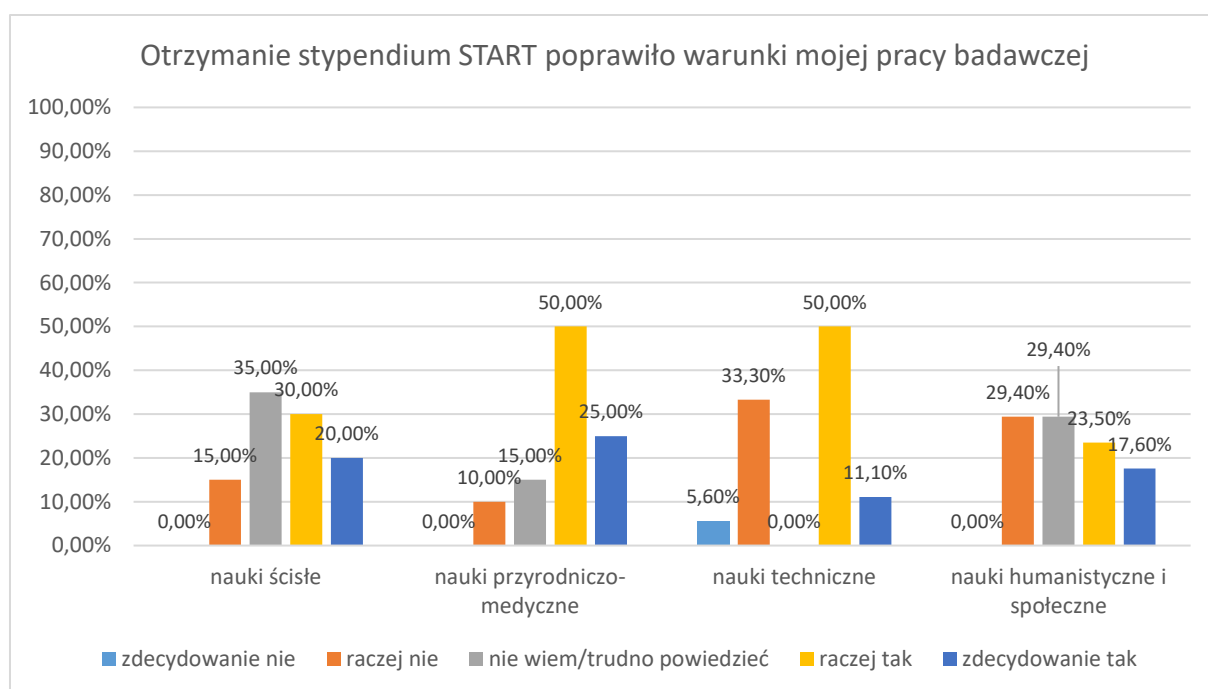
Pozytywne opinie na temat wpływu programu START na zwiększenie stabilności zawodowej wahały się od 70% wśród przedstawicieli nauk ścisłych i przyrodniczo-matematycznych, poprzez 55,6% wśród reprezentujących nauki techniczne, do jedynie co trzeciego reprezentanta (35,3%) nauk humanistycznych i społecznych.

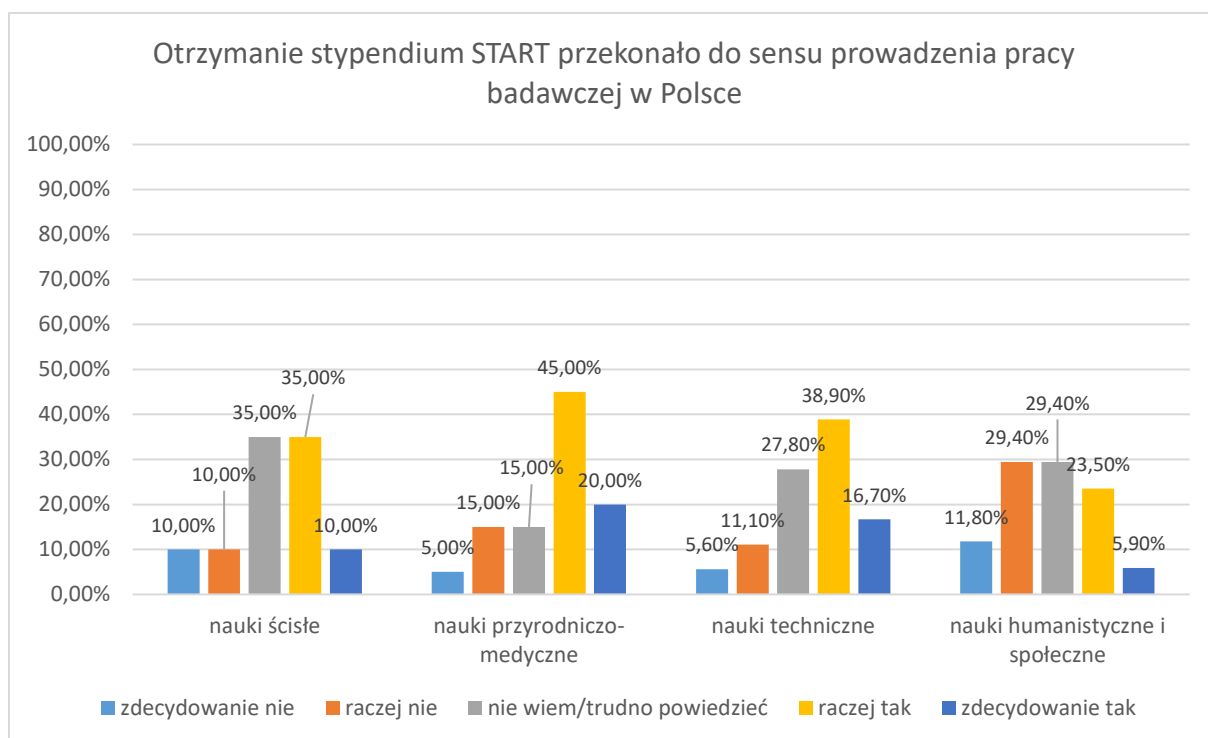

Trzy czwarte respondentów spośród laureatów reprezentujących nauki przyrodniczo-medyczne zgodziło się ze stwierdzeniem, że stypendium poprawiło ich warunki pracy badawczej. Odsetek ten był niższy wśród reprezentantów nauk technicznych (61,1%). Wśród osób z nauk ścisłych co drugi

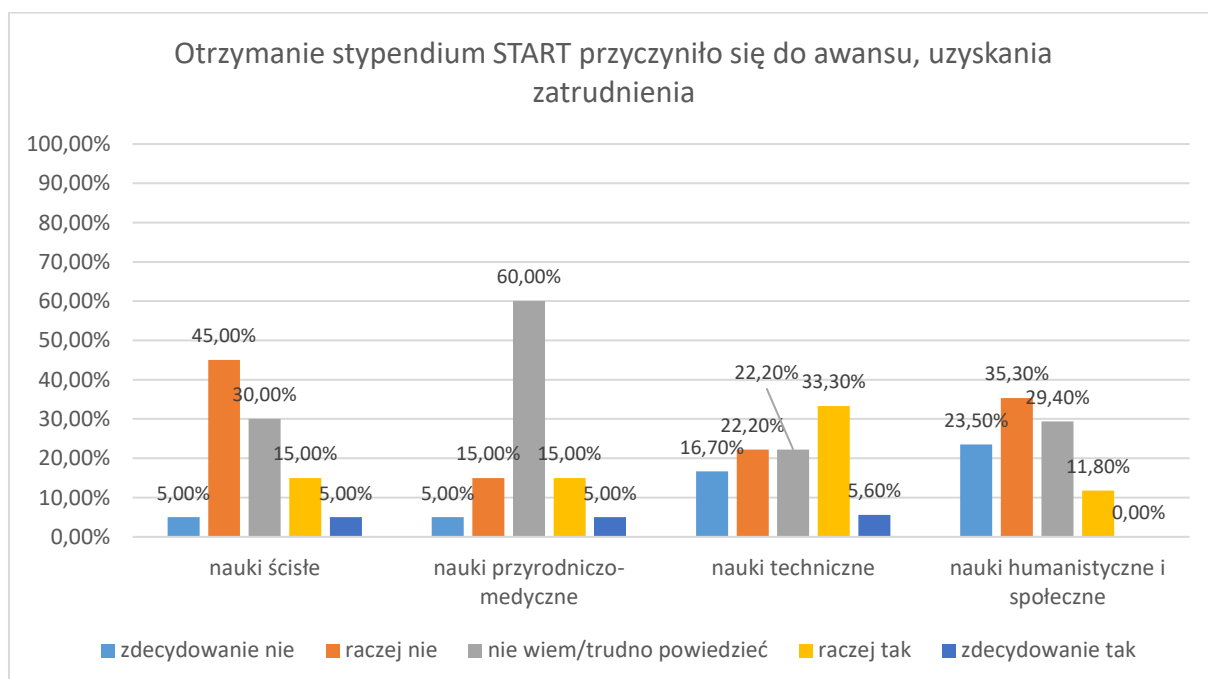
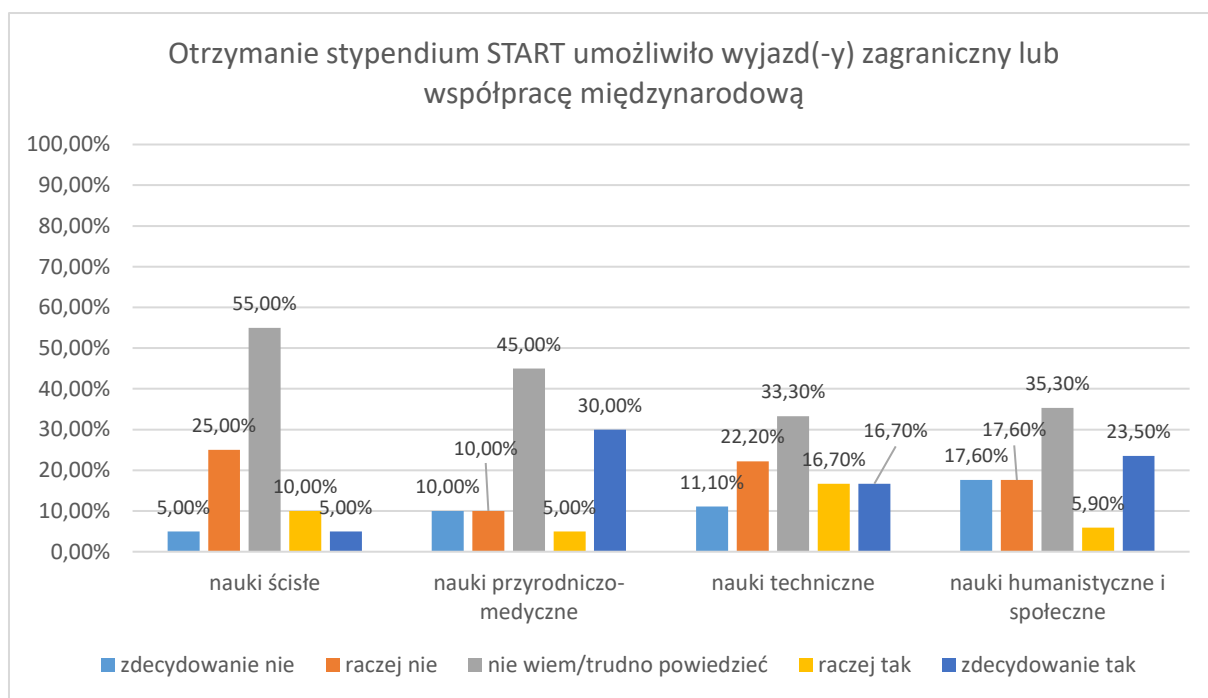
respondent zgodził się z tym stwierdzeniem, a wśród osób z nauk humanistyczno-społecznych tylko 40%.

Zdania były również podzielone w odpowiedzi na pytanie o wpływ stypendium START na decyzję o kontynuowaniu/prowadzeniu pracy badawczej w Polsce – spośród osób reprezentujących nauki przyrodniczo-matematyczne z tym stwierdzeniem zgodziło się 65%, spośród reprezentantów nauk technicznych 55,6%, nauk ścisłych 45% i tylko 29,1% z nauk humanistycznych i społecznych. Co więcej, wśród laureatów zajmujących się dziedzinami humanistycznymi i społecznymi, mniej więcej co trzeci respondent (29,1%) nie miał na ten temat zdania, a około 40% raczej lub zdecydowanie nie zgodziło się z tym stwierdzeniem.

Mniej niż 40% ankietowanych we wszystkich czterech grupach uważa, że otrzymanie stypendium miało wpływ na umożliwienie wyjazdu zagranicznego lub podjęcia współpracy międzynarodowej: 15% przedstawicieli nauk ścisłych, 35% przyrodniczo matematycznych, 33,4% technicznych i 29,4% humanistyczna społecznych uznało, że stypendium umożliwiło wyjazd zagraniczny lub współpracę międzynarodową. Zarazem 20% przedstawicieli nauk ścisłych, 20% nauk przyrodniczo-medycznych, 38,5% nauk technicznych i 11,8% nauk humanistyczno-społecznych uważa, że przyczyniło się do awansu lub uzyskania zatrudnienia. Być może wynika to z faktu, jak wspomniano wcześniej, że podczas relatywnie krótkiego trwania stypendium, niewielu respondentów ubiegało się o staż zagraniczny/chciało nawiązać współpracę lub szukało nowego zatrudnienia.

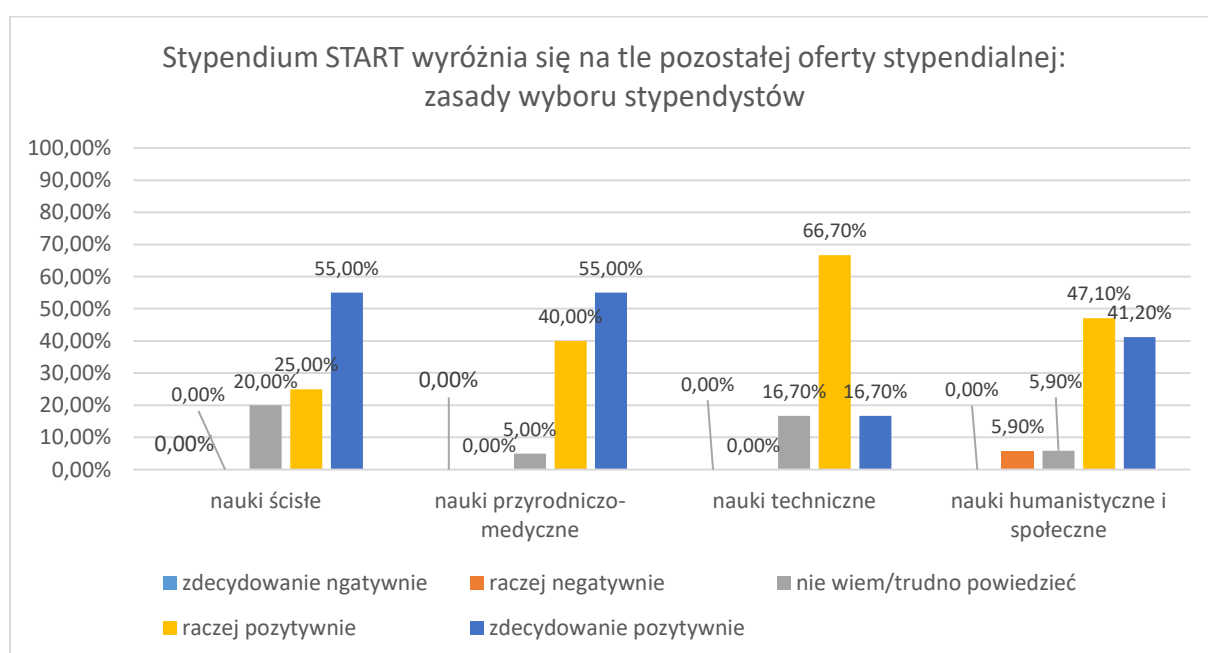

Tylko 5 laureatów (6,7%) ubiegało się o wyjazd studyjny, a kolejne 7 (9,3%) ma taki wyjazd w planach, dlatego analizy, które mogłyby wskazać na możliwe różnice między laureatami w ich staraniach o wyjazd studyjny/staż, nie zostały wykonane.

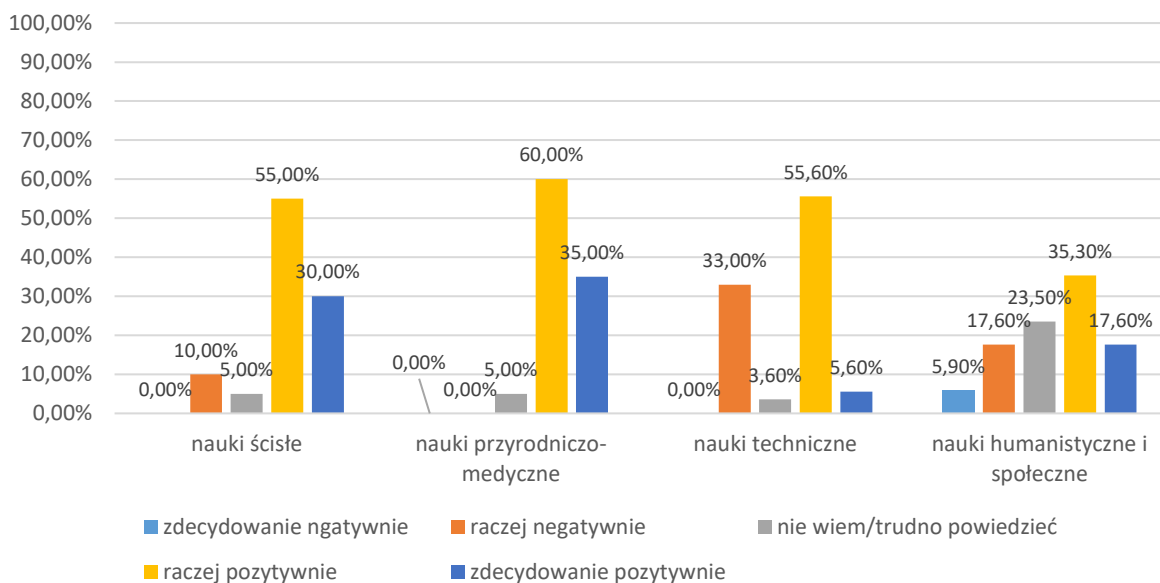
Stypendium START na tle pozostałej oferty stypendialnej

Stypendyści, którzy badawczo zajmują się naukami przyrodniczo-medycznymi częściej niż stypendyści reprezentujący inne dziedziny nauk są zdania, że stypendium START pozytywnie wyróżnia się na tle oferty stypendialno-grantowej dla młodych badaczy. Podczas gdy dla niektórych aspektów różnice w ocenie nie są znaczące, dla niektórych aspektów oceny są one wyraźne. Na przykład, wszyscy laureaci, niezależnie od reprezentowanej dziedziny nauki, mają pozytywną opinię na temat prestiżu stypendium START i według zdecydowanej większości z nich wyróżnia się ono pod tym względem na tle pozostałej oferty stypendialnej. Tak uważa 90% stypendystów reprezentujących nauki ścisłe, 100% stypendystów reprezentujących nauki przyrodniczo-medyczne, 94,4% nauki techniczne i 88,2% zajmujących się naukami humanistycznymi i społecznymi. Podobnie, ocena warunków finansowania i zasad wyboru stypendystów, jest wśród wszystkich respondentów wysoka, a szczególnie wśród osób reprezentujących nauki przyrodniczo-medyczne (warunki finansowania: nauki przyrodniczo-medyczne 100% raczej lub zdecydowanie pozytywnie, nauki ścisłe 90%, nauki humanistyczne i społeczne 88,2%, nauki techniczne 83,4%; zasady wyboru stypendystów: nauki przyrodniczo-medyczne 95% raczej lub zdecydowanie pozytywnie, nauki humanistyczno-społeczne 88,2%, nauki techniczne 83,3% i nauki ścisłe 80%).

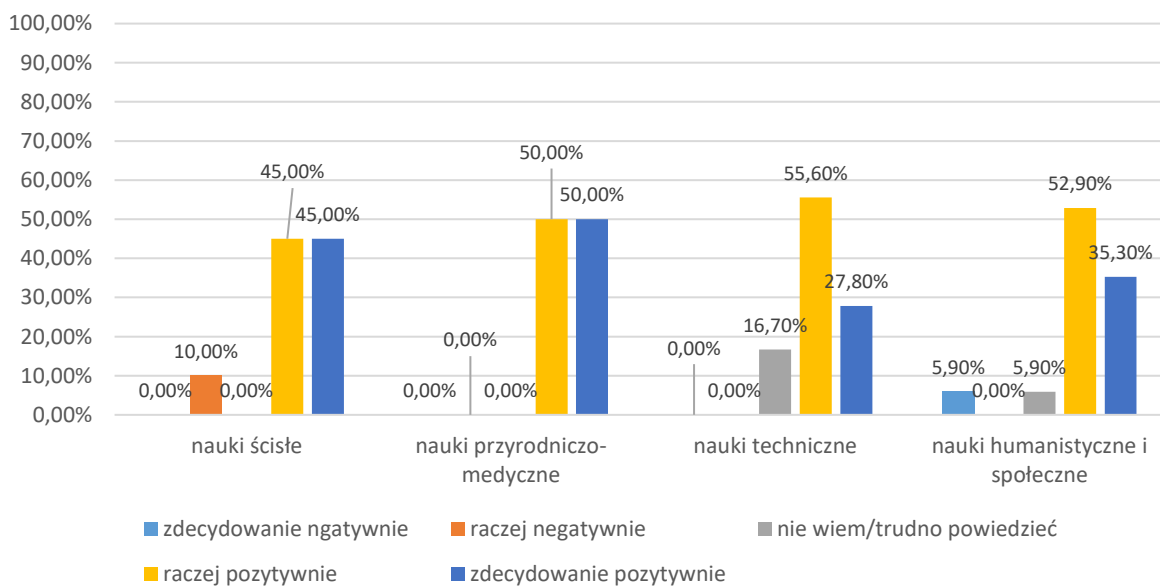
Ocena stypendium rysuje się jednak inaczej dla takich aspektów jak wysokości finansowania i promocja stypendystów. Wysokość finansowania została oceniona raczej pozytywnie lub zdecydowanie pozytywnie przez niemal wszystkich laureatów z dziedzin przyrodniczo-medycznych (95%), zdecydowaną większość z nauk ścisłych (85%), co szóstego reprezentanta nauk technicznych (61,2%) i tylko nieco ponad połowę osób z nauk humanistyczno-społecznych (52,9%). Promocja stypendystów otrzymała pozytywne oceny (raczej pozytywnie lub zdecydowanie pozytywnie) wśród 90% przedstawicieli nauk przyrodniczo-medycznych, 72,7% nauk technicznych, 70% nauk ścisłych i 64,7% nauk humanistycznych i społecznych.

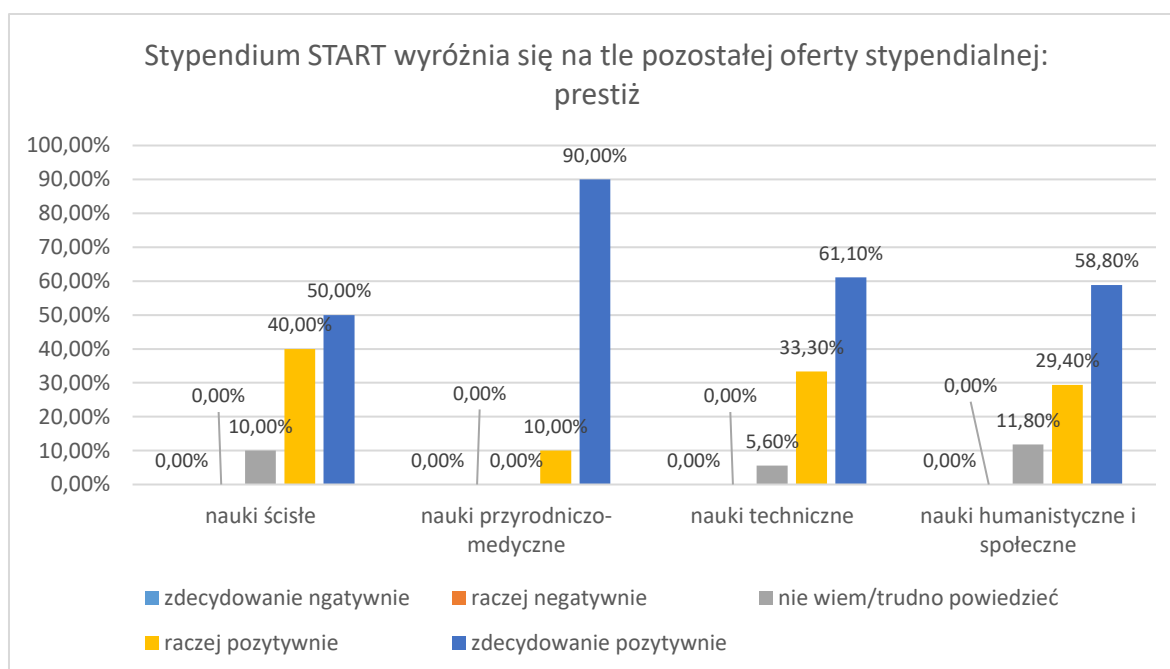
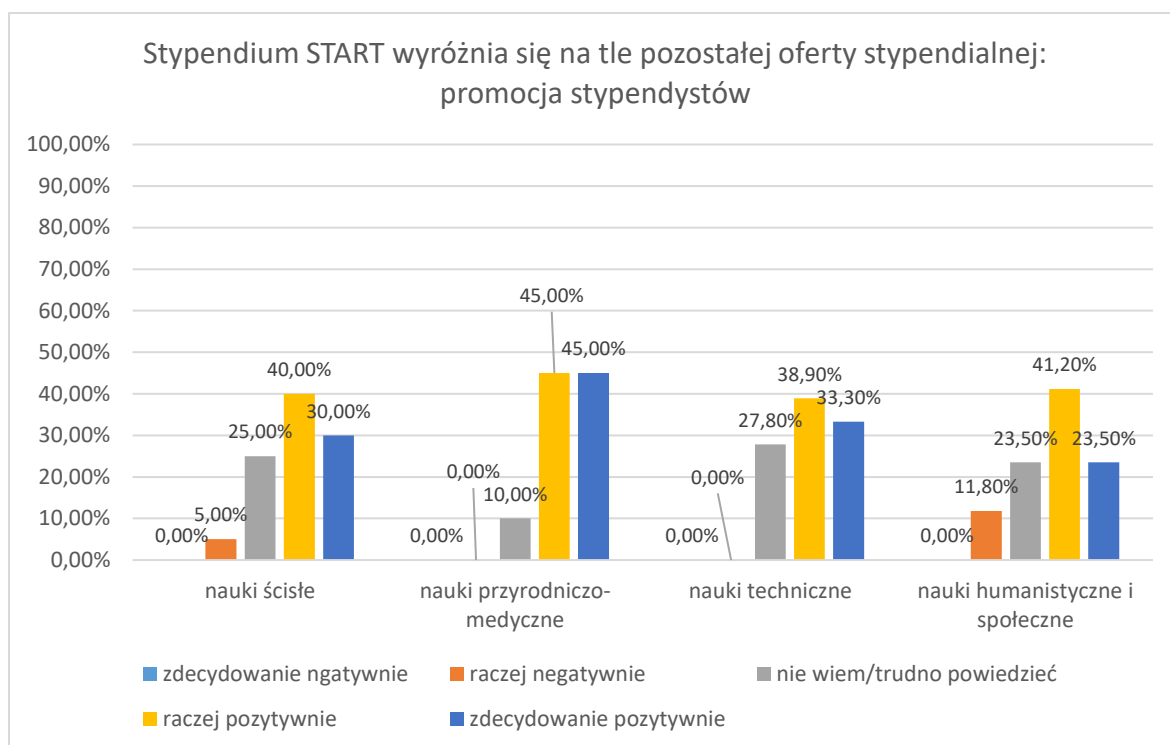

Stypendium START wyróżnia się na tle pozostałej oferty stypendialnej:
wysokość finansowania

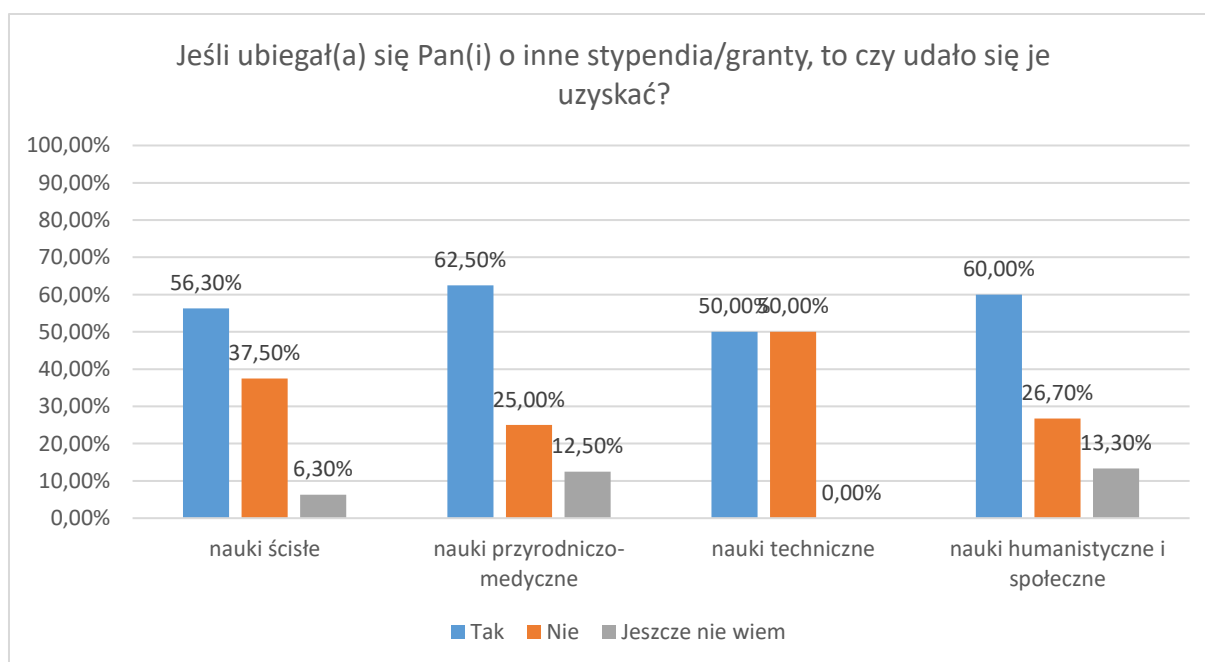
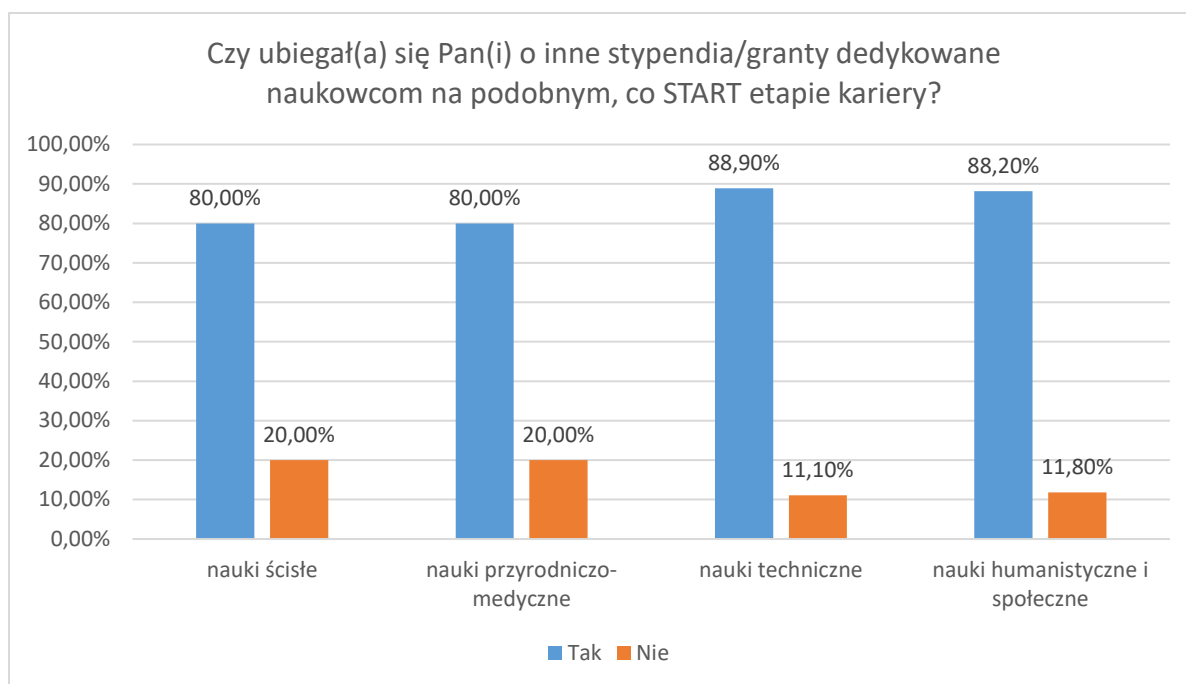
Stypendium START wyróżnia się na tle pozostałej oferty stypendialnej:
warunki finansowania

Starania o inne źródła finansowania

Spośród laureatów reprezentujących różne dziedziny, poziom starań o granty był podobny - między 80 a 89% osób z tych czterech grup ubiegała się o inne stypendia/granty dedykowane naukowcom na podobnym co START etapie kariery. Zbliżone w ramach poszczególnych dyscyplin są również deklarowane wyniki tych starań (50% a 62,5% osób spośród tych, którzy starali się o finansowanie, uzyskało je).

Podsumowanie

Wszyscy laureaci programu START, którzy wzięli udział w badaniu kontynuują pracę badawczą i zdecydowana większość z nich wiąże swoje przyszłe plany zawodowe z nauką. Respondenci w większości pracują w instytucjach naukowo-badawczych, pozostali w instytucjach sektora publicznego, a jedna osoba w innego rodzaju instytucji/firmie.

Wpływ stypendium na przyszłe plany badawcze został przez większość badanych oceniony bardzo pozytywnie. W szczególności badani docenili wpływ stypendium na poprawę ich sytuacji finansowej, zmotywowanie ich do dalszej pracy naukowej, zwiększenie wiary w ich własne

możliwości/podniesienie ambicji zawodowych i zwiększenie satysfakcji z prowadzonych badań. Najmniej spośród respondentów pozytywnie oceniło wpływ stypendium START na możliwość wyjazdu/stażu zagranicznego i wpływ na uzyskanie zatrudnienia lub awansu.

Ponad 80% badanych ubiegało się o inne stypendia/granty dedykowane naukowcom na początkowym etapie kariery. Może to stanowić przejaw determinacji i starań tych młodych wybitnych uczonych. Być może również osoby te występują o przyznanie wsparcia finansowego na wykonanie badań, które mogą oferować zdecydowanie większe możliwości badawcze, ale mogą również wiązać się z większymi wyzwaniem (np. problemy natury badawczej) czy zobowiązaniami (np. sprawozdania finansowe). Dodatkowo, stypendyści START pozytywnie oceniają stypendium START na tle innych ofert, które znają z własnego doświadczenia.

Zdecydowana większość wśród ankietowanych planuje kontynuować karierę naukową (92%). Zdecydowana większość również (88%) chce pracować w Polsce lub łączyć pracę w Polsce z pracą za granicą.

Laureaci reprezentujący nauki przyrodniczo-medyczne wyżej ocenili wiele aspektów dotyczących efektów udziału w programie START w porównaniu z reprezentantami nauk ścisłych, technicznych i humanistycznych i społecznych. Osoby z tej grupy wyżej oceniły efekty udziału w takich aspektach jak wpływ otrzymania stypendium START na: motywację do dalszej pracy naukowej, zwiększenie satysfakcji z prowadzonych badań, zwiększenie możliwości rozwoju naukowego, poprawę sytuacji w środowisku pracy, przekonania do sensu prowadzenia pracy badawczej w Polsce i poprawy warunków pracy badawczej.

Młodzi naukowcy reprezentujący nauki humanistyczne i społeczne wyrazili najmniej pozytywne opinie na temat efektów programu START. Program START został oceniony przez nich najniżej pod względem wpływu na: poprawę sytuacji finansowej, możliwości skupienia się na pracy naukowej bez dodatkowego „dorabiania”, zwiększenia wiary we własne możliwości i podniesienia ambicji zawodowych, zwiększenia możliwości rozwoju zawodowego, poprawy pozycji w środowisku pracy, przekonania do sensu prowadzenia pracy badawczej w Polsce, poprawy warunków pracy badawczej i zwiększenia poczucia stabilności zawodowej. Laureaci, którzy w swojej pracy badawczej zajmują się zagadnieniami humanistycznymi lub społecznymi, mogą mieć poczucie, że dziedzina nauki, którą reprezentują, jest w mniejszym stopniu wspierana przez system finansowania nauki.

Różnice w ocenie efektów programu między laureatami reprezentującymi nauki przyrodniczo-medyczne, a laureatami z nauk humanistycznych i społecznych, były dla niektórych aspektów mocno zarysowane. Na przykład, wpływ otrzymania stypendium na zwiększenie możliwości rozwoju naukowego został oceniony raczej lub zdecydowanie pozytywnie przez 90% osób reprezentujących nauki przyrodniczo-medyczne i 51,2% spośród nauk humanistycznych i społecznych, a wpływ udziału w programie na poprawę pozycji w środowisku pracy przez 80% osób, które zajmują się naukami przyrodniczo-medycznymi i 41,2% z nauk humanistycznych i społecznych.

Reprezentanci nauk przyrodniczo-medycznych zdają się wyżej – na tle pozostałej oferty stypendialno-grantowej oceniać takie aspekty stypendium START jak wysokości finansowania i promocja stypendystów. Być może ta wyższa ocena i ogólne postrzeganie stypendium jako bardziej atrakcyjnego powiązana jest z wyższą oceną efektów otrzymania stypendium w tej grupie. Różnice te raczej nie

wynikają z różnic w aktywności dotyczącej zdobywania finansowania z innych źródeł – w obu tych grupach, zdecydowana większość (80 a 90%) ubiegała się o granty/finansowanie z innego źródła.

Wyniki obecnego badania zdają się potwierdzać, że stypendium START spełnia swoje założenia – motywuje młodych wybitnych naukowców do dalszej pracy naukowej i zachęca ich do kontynuowania kariery badawczej. Odpowiedzi laureatów sugerują, że aspekt finansowy nie jest kluczowym czynnikiem w jaki stypendium zachęca młodych naukowców do pozostania w nauce. Ważnymi aspektami wydają się być prestiż, poczucie bycia docenionym czy zwiększona wiara we własne możliwości.